

Т. В. Проказа
Л. С. Вавулін
І. М. Шаповалова

ІНВЕСТИЦІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

в схемах і таблицях

(на допомогу студентам та магістрам денної та заочної
форм навчання спеціальності «Менеджмент організацій»
та «Маркетинг»)

**Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України
Державний заклад
«Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка»**

**Т. В. Проказа
Л. С. Вавулін
І. М. Шаповалова**

ІНВЕСТИЦІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

в схемах і таблицях

(на допомогу студентам та магістрам денної та заочної
форм навчання спеціальності «Менеджмент організацій»
та «Маркетинг»)

Конспект лекцій

**Луганськ
ДЗ „ЛНУ імені Тараса Шевченка”
2012**

УДК [330.322.2:658.152](075.8)

ББК 65.291.9я73

П80

Рецензенти:

- Драчук Ю. З.* – доктор економічних наук, професор кафедри менеджменту ДЗ „Луганський національний університет імені Тараса Шевченка”.
- Шильніков О. А.* – кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри фінансів Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля.
- Снітко Є. О.* – кандидат технічних наук, доцент кафедри менеджменту ДЗ „Луганський національний університет імені Тараса Шевченка”.

Проказа Т. В.

- П80 Інвестиційний менеджмент в схемах і таблицях (на допомогу студ. та магістрам ден. та заоч. форм навч. спец. «Менеджмент організацій» та «Маркетинг») : конспект лекцій / Т. В. Проказа, Л. С. Вавулін, І. М. Шаповалова ; Держ. закл. «Луган. нац. ун-т імені Тараса Шевченка». – Луганськ : Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2012. – 126 с.

Програма курсу передбачає ознайомлення з усіма темами курсу. Сучасна тенденція навчання у вищому навчальному закладі – зменшення питомої ваги аудиторного часу за рахунок застосування новітніх технологій навчання і акценту на самостійній роботі студентів. Виходячи з цього, достатньо детальний опорний конспект лекцій повинен забезпечити інтенсивніше використання лекційного часу і систематизувати самостійну роботу студентів. Його також рекомендується використовувати під час перевірки поточних знань, проведенні ділових ігор, поточному і підсумковому контролю знань і для самоконтролю під час вивчення вказаної дисципліни.

Цей конспект лекцій рекомендується для студентів денної та заочної форм навчання спеціальності «Менеджмент організацій» та «Маркетинг».

УДК [330.322.2:658.152](075.8)

ББК 65.291.9я73

*Рекомендовано до друку навчально-методичною радою
Луганського національного університету імені Тараса Шевченка
(протокол № 11 від 13 червня 2012 року)*

© Проказа Т. В., Вавулін Л. С., Шаповалова І. М., 2012

© ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2012

ЗМІСТ

Передмова	4
-----------------	---

Модуль А

Тема 1. Методологічні основи інвестиційного менеджменту	7
Питання для самоперевірки	13
Тема 2. Суб'єкти інвестиційного менеджменту	13
Питання для самоперевірки	25
Тема 3. Фінансові інвестиції	26
Тема 4. Інвестиції у засоби виробництва	41
Питання для самоперевірки	47
Тема 5. Інноваційна форма інвестування	48
Питання для самоперевірки	56

Модуль Б

Тема 6. Обґрунтування доцільності інвестування	56
Питання для самоперевірки	85
Тема 7. Інвестиційні проекти	85
Питання для самоперевірки	90
Тема 8. Фінансове забезпечення інвестиційного процесу	90
Питання для самоперевірки	97
Тема 9. Освоєння інвестицій	97
Глосарій.....	100
Використана література	120
Рекомендована література для поглибленого вивчення курсу «Інвестиційний менеджмент»	122

Передмова

Ефективне управління діяльністю підприємства значною мірою визначається рівнем розвитку інвестиційного менеджменту. Це питання є особливо актуальним сьогодні, коли відбуваються докорінні зміни в області фінансових відносин і апарат управління фінансами перетворюється на важливу складову керівного складу господарюючого суб'єкта.

По окремих питаннях інвестиційного менеджменту останнім часом з'явився ряд праць вітчизняних авторів. Безумовно, зарубіжний досвід розвитку становлення інвестиційного менеджменту як науки представляє інтерес в теоретичному і практичному плані, але його вивчення необхідно не для копіювання, а для застосування з врахуванням вітчизняних особливостей розвитку економіки.

В представленому посібнику комплексно викладено основні питання управління підприємством в сучасній економіці України, що відповідає структурі типової навчальної програми з інвестиційного менеджменту. Автор врахував вимоги нормативної програми курсу, стиль економічного мислення сучасного керівника, досвід побудови та висвітлення програмного матеріалу курсу у різних країнах та за різними науковими школами.

За коректністю постановки питань, доступністю вкладу і практичною спрямованістю підручник може бути корисним не лише для викладачів, аспірантів і студентів, а й для практичних працівників економічних служб підприємств, інвестиційних і маркетингових фірм тощо.

Принципи викладання матеріалу з дисципліни «Інвестиційний менеджмент»

Програма курсу передбачає ознайомлення зі всіма темами курсу. Сучасна тенденція навчання у вищому навчальному закладі – зменшення питомої ваги аудиторного часу за рахунок застосування новітніх технологій навчання і акценту на самостійній роботі студентів. Виходячи з цього, достатньо детальний опорний конспект лекцій повинен забезпечити інтенсивніше використання лекційного часу і систематизувати самостійну роботу студентів. Його також рекомендується використовувати при перевірці поточних знань, проведенні ділових ігор, поточному і підсумковому контролю знань і для самоконтролю під час вивчення вказаної дисципліни. Конспект лекцій складається з наступних розділів:

1. Передмова
2. Методологічні основи інвестиційного менеджменту
3. Суб'єкти інвестиційного менеджменту
4. Фінансові інвестиції
5. Інвестиції у засоби виробництва
6. Інноваційна форма інвестування
7. Обґрунтування доцільності інвестування
8. Інвестиційні проекти
9. Фінансове забезпечення інвестиційного процесу
10. Освоєння інвестицій
11. Використана література
12. Рекомендована література для поглибленого вивчення курсу «Інвестиційний менеджмент»

На початку кожної теми є план.

Теоретичний матеріал надається стисло, здебільшого у вигляді схем, таблиць. Це дозволяє наочно представити

логіку вивчення кожної теми в цілому і окремих питань зокрема. Такий підхід сприяє ефективному засвоєнню матеріалу.

Найбільша ефективність досягатиметься при комплексному підході до вивчення курсу «Інвестиційний менеджмент».

Окремі схеми і графіки, приведені в них, а також приклади довідкового і практичного матеріалу істотно доповнюють конспект лекцій і складають єдине ціле при вивченні вказаної дисципліни і її самостійному опрацюванні.

У конспекті лекцій питання кожної теми пропонуються в логічній послідовності. При достатньо стислому тексті виділяються найбільш важливі моменти.

Під час самостійної роботи з конспектом лекцій студент має можливість заглиблювати і розширювати знання по курсу «Інвестиційний менеджмент».

Кожна тема забезпечена питаннями для самоперевірки, які покликані допомогти засвоїти матеріал і зробити його актуальнішим для читача. Працюючи з питаннями для самоперевірки студент повинен ознайомитися із запропонованим матеріалом теми, а потім на практичному занятті обговорити інформацію з групою у вигляді дискусії чи опрацювати самостійно з метою виявлення залишкового рівня знань.

Модуль А

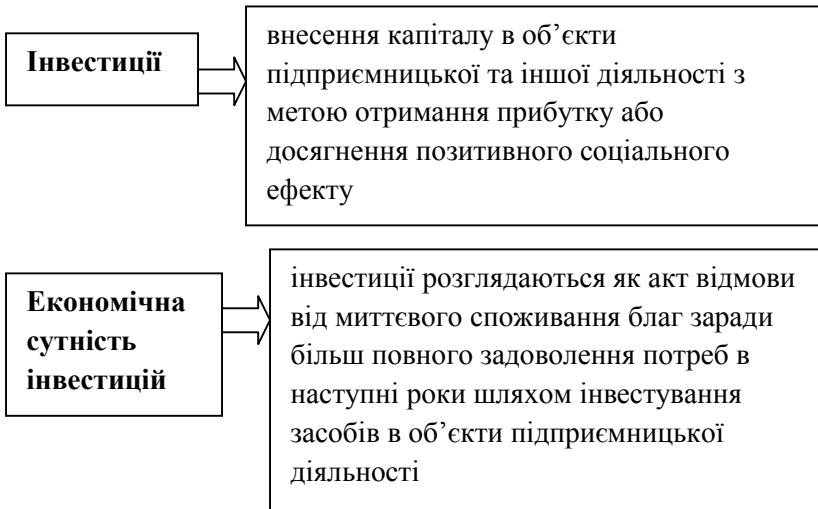
Наукові концепції інвестиційного менеджменту

Тема 1. Методологічні основи інвестиційного менеджменту

План

1. Економічна сутність інвестицій
2. Зміст інвестиційної діяльності
3. Класифікація інвестицій

1. Економічна сутність інвестицій

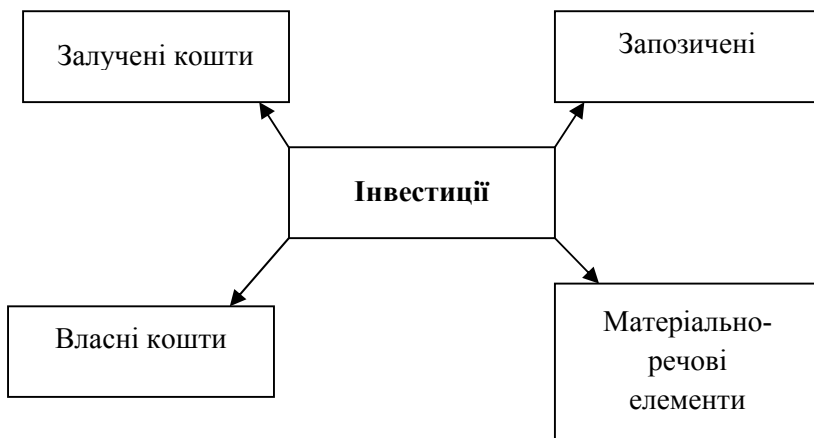
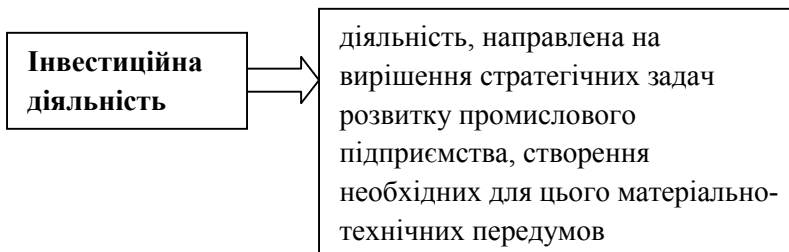
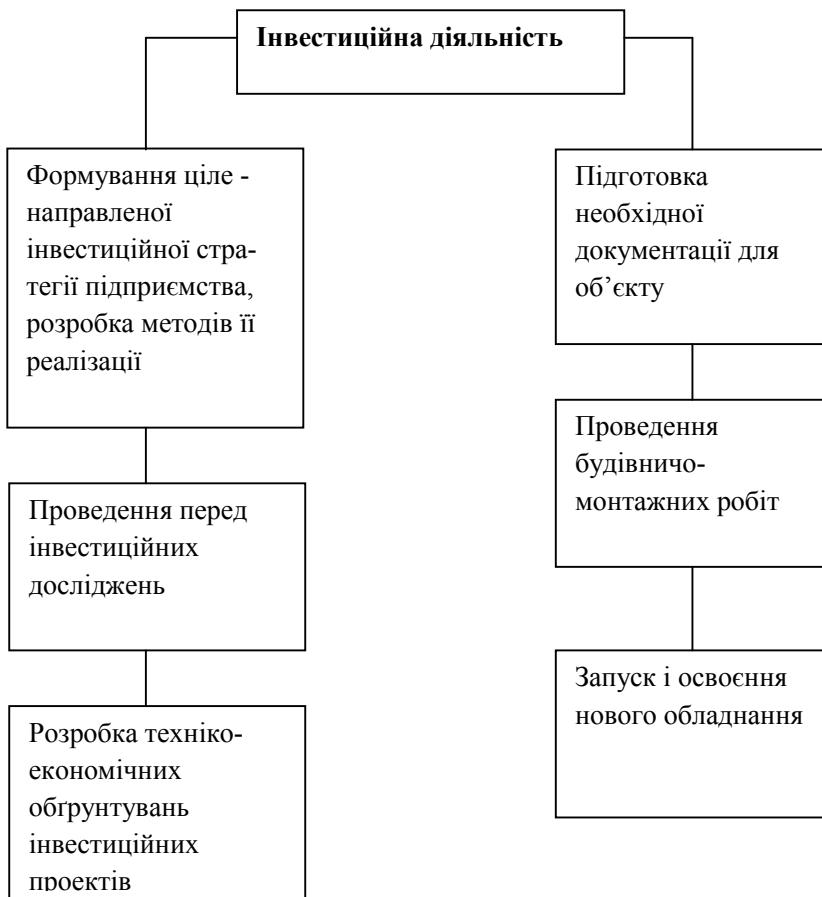

Рис. 1. 1. Склад інвестицій

2. Інвестиційна діяльність

Таблиця 1. 1.

Об'єкти інвестиційної діяльності

Напрямок, за яким характеризується об'єкт	Різновид напрямку
Масштаб проекту	Великий, середній, малий
Направленість проекту	Комерційний, соціальний
Степінь участі держави в проекті	Державні капітальні вкладення, пакет акцій, митні пільги, державні гарантії
Ефективність використання вкладених засобів	Ефективне, неефективне

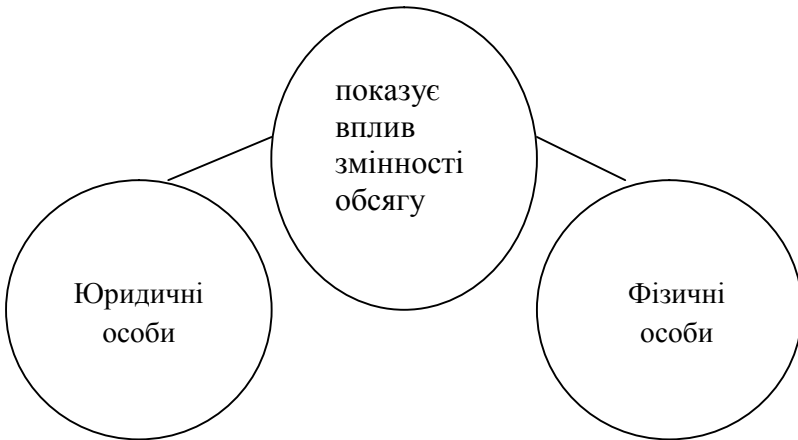

Рис. 1. 2. Суб'єкти інвестиційної діяльності

3. Класифікація інвестицій

Таблиця 1.2.

Класифікація інвестицій

Критерій класифікації	Різновиди інвестицій
По об'єктах вкладення капіталу	Натуральні та фінансові
За характером участі в інвестиційному процесі	Прямі та непрямі
За процесом відтворення	Валові, реноваційні, чисті
По степені залежності від доходу	Виробничі та автономні
По відношенню до підприємства-інвестора	Внутрішні та зовнішні
По періоду здійснення	Короткострокові та довгострокові
За сумісністю здійснення	Незалежні, взаємозалежні, взаємовиключаючі
За рівнем доходності	Високодохідні, середньодохідні, низькодохідні, бездохідні
За рівнем інвестиційного ризику	Безризикові, низькоризикові, середньоризикові, високоризикові
За рівнем ліквідності	Високоліквідні, середньоліквідні, низьколіквідні, неліквідні
По формам власності інвестиційного капіталу	Приватні, державні, змішані
По характеру використання капіталу в інвестиційному процесі	Первинні, реінвестиції, дезінвестиції
За регіональним джерелом залучення капіталу	Вітчизняні та іноземні

За регіональною направленістю інвестиційного капіталу	Інвестиції на внутрішньому ринку, інвестиції на міжнародному ринку
По галузевій направленості	Промислові, сільськогосподарські та ін.

Таблиця 1. 3.

Класифікація інвесторів

Критерій класифікації	Види інвесторів
За направленістю основної господарської діяльності	Індивідуальний та інституційний
По цілям інвестування	Стратегічний, портфельний
По орієнтації на інвестиційний ефект	Інвестор, орієнтований на поточний інвестиційний дохід. Інвестор, орієнтований на приріст капіталу в довгостроковому періоді. Інвестор, орієнтований на позаекономічний інвестиційний ефект.
По відношенню до інвестиційних ризиків	Інвестор неохочий до ризику, інвестор нейтральний до ризику, інвестор схильний до ризику
За менталітетом інвестиційної поведінки	Консервативний, помірний, агресивний
За належністю до результатів	Вітчизняний та іноземний

Питання до самоперевірки

1. У чому заключається економічний зміст інвестицій?
2. Капітал у яких формах входить до складу інвестицій?
3. Дати поняття інвестиційної діяльності.
4. Назвати суб'єктів та об'єктів інвестиційної діяльності.
5. По яким критеріям класифікують інвестиції та на які види їх поділяють?
6. Назвати критерії класифікації інвесторів та на які види вони поділяються.

ТЕМА 2. Суть, мета і завдання інвестиційного менеджменту

План

1. Принципи ефективного управління інвестиційною діяльністю підприємства.
2. Класифікація підприємства як об'єктів інвестиційного менеджменту.
3. Основні суб'єкти інвестиційного менеджменту.
4. Функції і механізм інвестиційного менеджменту.
5. Система організаційного забезпечення інвестиційного менеджменту.

1. Принципи ефективного управління інвестиційною діяльністю підприємства.

Таблиця 2.1.

Принципи ефективного управління інвестиційною діяльністю

1.	Інтегрованість із загальною системою управління підприємством	Забезпечення ефективності всіх сфер діяльності підприємства прямо або побічно пов'язано з вибором напрямів і форм інвестування, забезпеченням зростання ефективності операційної діяльності, оптимальним фінансуванням інвестиційних проектів, впровадженням досягнень технологічного прогресу. Це визначає необхідність органічної інтегрованості управління інвестиційною діяльністю з іншими функціональними системами, що управляють, і загальною системою управління підприємством.
2.	Комплексний характер формування управлінських рішень	Всі управлінські рішення в області формування і реалізації інвестицій найтіснішим чином взаємозв'язані і надають пряму або непряму дію на кінцеві результати фінансової діяльності в цілому. Тому управління інвестиціями повинне розглядатися як комплексна функціональна система, що управляє, забезпечує розробку взаємозалежних управлінських рішень, кожне з яких вносить свій вклад до загальної результативності діяльності підприємства

3.	Високий динамізм управління	Навіть найбільш ефективні управлінські рішення в області формування і реалізації інвестицій, розроблені і реалізовані на підприємстві в попередньому періоді, не завжди можуть бути повторно використані на подальших етапах його інвестиційної діяльності. Тому системі управління інвестиційною діяльністю має бути властивий високий динамізм, що враховує зміну чинників зовнішнього середовища, потенціалу формування фінансових ресурсів, темпів економічного розвитку, форм організації виробничої і фінансової діяльності, фінансового стану і інших параметрів функціонування підприємства.
4.	Варіативність підходів до розробки окремих управлінських рішень	Реалізація цього принципу передбачає, що підготовка кожного управлінського рішення у сфері формування інвестицій і інвестиційних ресурсів підприємства повинна враховувати альтернативні можливості дій. Система таких критеріїв в області управління інвестиційною діяльністю встановлюється самим підприємством.
5.	Орієнтованість на стратегічні цілі розвитку підприємства	Якими б ефективними не здавалися ті або інші проекти управлінських рішень в області інвестиційної діяльності, вони мають бути відхилені, якщо вони вступають в протиріччя з місією (головною метою діяльності) підприємства, стратегічними напрямками його розвитку, підривають економічну основу ефективного розвитку інвестицій в майбутньому періоді.

2. Класифікація підприємства як об'єктів інвестиційного менеджменту

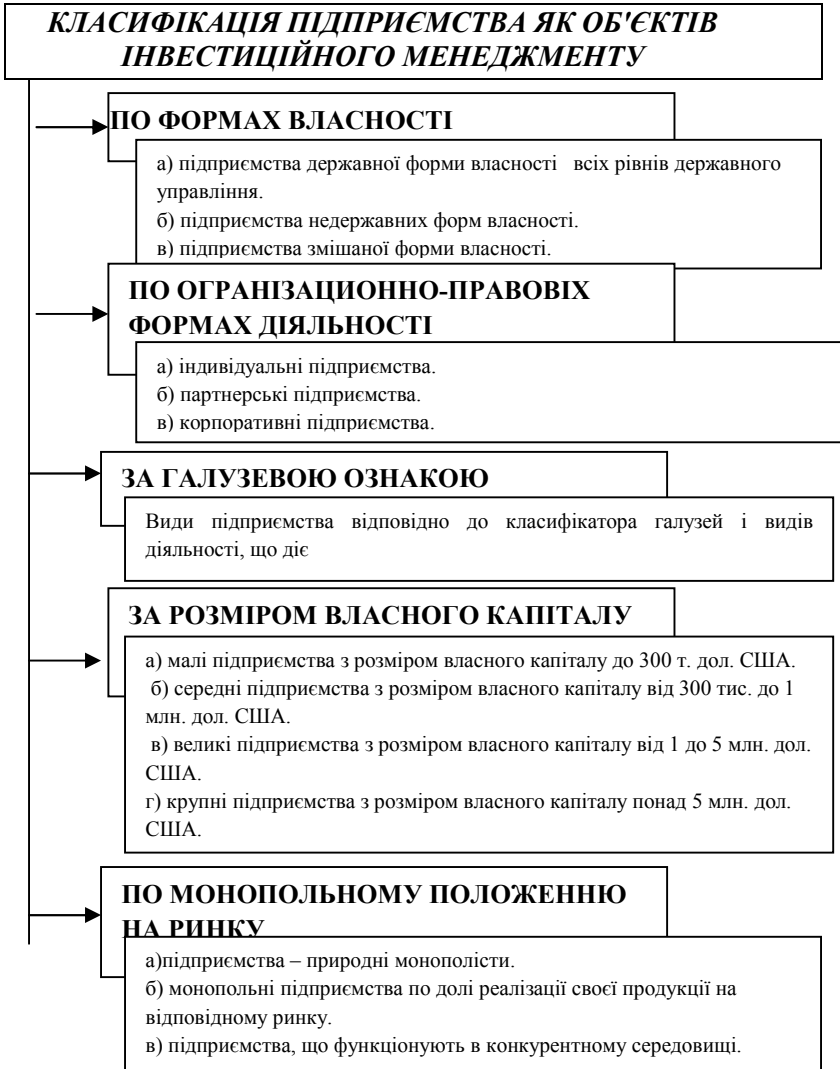

Рис.2.1. Класифікація підприємств як об'єктів інвестиційного менеджменту

3. Основні суб'єкти інвестиційного менеджменту

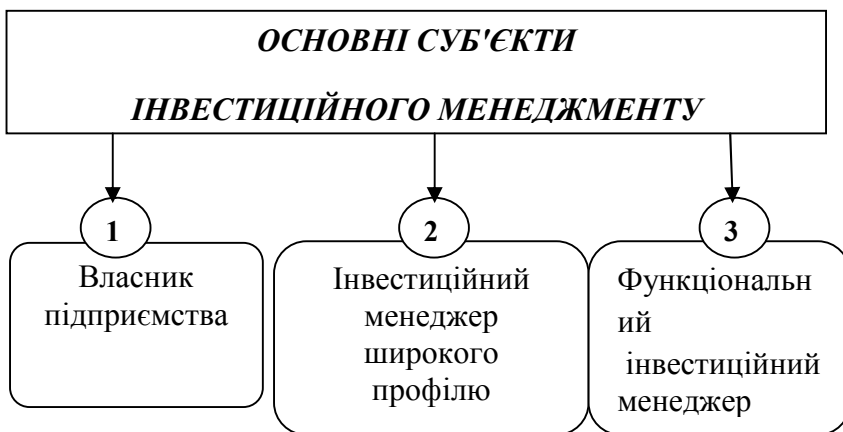

Рис.2.2 Склад основних суб'єктів інвестиційного менеджменту

Таблиця 2.2

<i>Суб'єкти інвестиційного менеджменту</i>	<i>Характеристика</i>
1. Власник підприємства	Самостійно здійснює функції інвестиційного менеджменту, як правило, на малих підприємствах з невеликим об'ємом інвестиційної діяльності. В цьому випадку в залученні для здійснення цих функцій фахівця — найнятого робітника немає необхідності.

2.Інвестиційний менеджер широкого профілю	Є фахівцем — найнятим робітником, що здійснює практично всі функції інвестиційною управління підприємством. Такі фахівці використовуються в основному на підприємствах для загального керівництва інвестиційною діяльністю.
3.Функціональний інвестиційний менеджер	Є вузьким фахівцем — найнятим робітником, що здійснює спеціалізовані функції управління в одній з сфер інвестиційної діяльності підприємства. Сучасна зарубіжна і вітчизняна практика виділяє наступні форми спеціалізації функціональних інвестиційних менеджерів: а) менеджер по управлінню реальними інвестиціями підприємства; б) менеджер по управлінню фінансовими інвестиціями підприємства; в) менеджер по формуванню інвестиційних ресурсів і управлінню грошовими потоками по інвестиційній діяльності; г) менеджер по управлінню інвестиційними ризиками і деякі інші.

4. Функції і механізм інвестиційного менеджменту.

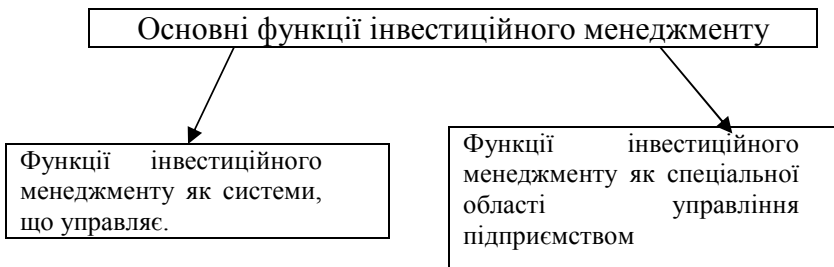
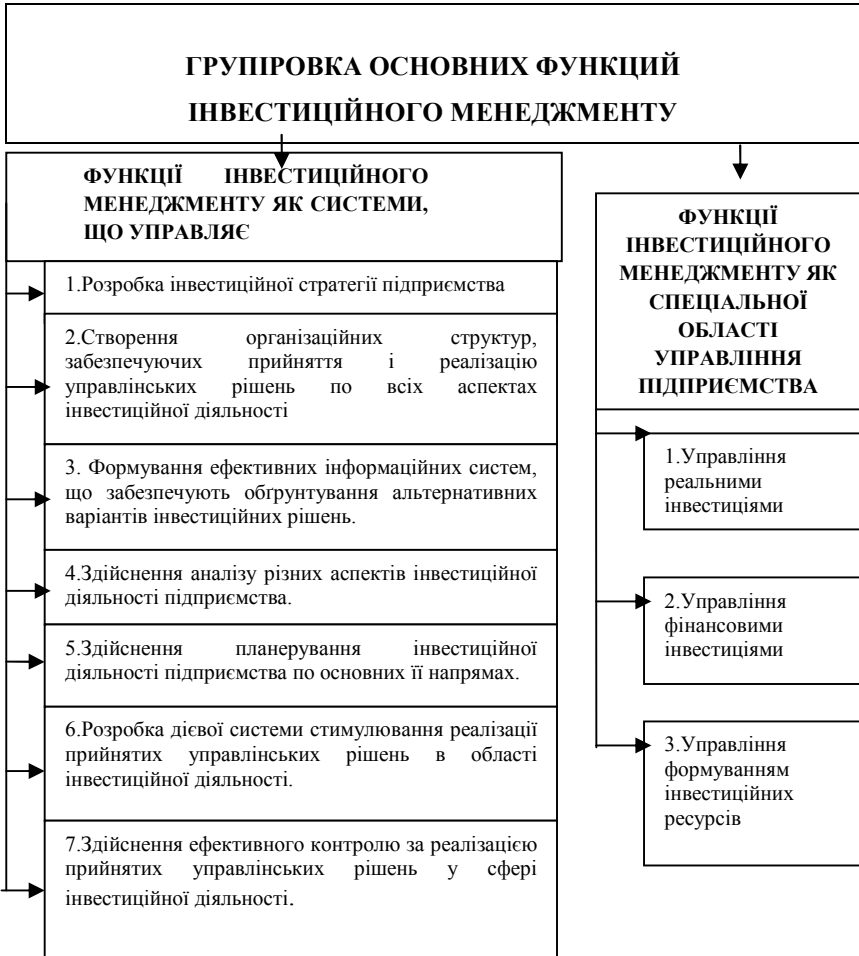

Рис.4.1 Основні функції інвестиційного менеджменту.

Угрупування основних функцій інвестиційного менеджменту.

Механізм інвестиційного менеджменту є системою основних елементів, регулюючих процес розробки і реалізації інвестиційних вирішень підприємства.

Таблиця 2.3

Елементи структури механізму інвестиційного менеджменту

<i>Елементи</i>	<i>Характеристика</i>
1. Ринковий механізм регулювання інвестиційної діяльності підприємства.	Цей механізм формується перш за все у сфері інвестиційного ринку (в першу чергу, ринку коштовних паперів), а також товарного ринку (в першу чергу, ринку засобів виробництва, предметів праці і готової продукції) в розрізі окремих їх сегментів. Попит і пропозиція на цих ринках формують рівень цін і котирувань по окремих капітальних товарах і фінансових інструментах, визначають ефективність використання окремих інструментів інвестування, виявляють середню норму прибутковості інвестицій і середньоринковий рівень інвестиційної діяльності підприємства.
2. Державне нормативно-правове регулювання інвестиційної діяльності підприємства.	Складність і багатогранність діяльності підприємств в цій області в умовах переходу до ринкової економіки визначають необхідність державного її регулювання.

<p>3. Внутрішній механізм регулювання окремих аспектів інвестиційної діяльності підприємства.</p>	<p>Механізм такого регулювання формується в рамках самого підприємства, відповідно регламентуючи ті або інші оперативні управлінські рішення по питаннях ефективності його інвестицій. Так, ряд аспектів інвестиційної діяльності регулюється вимогами статуту підприємства. Окремі з цих аспектів регулюються розробленою на підприємстві інвестиційною стратегією і цільовою інвестиційною політикою по окремих напрямках інвестування. Крім того, на підприємстві може бути розроблена і затверджена система внутрішніх нормативів і вимог по окремих аспектах інвестиційної діяльності.</p>
<p>4. Система конкретних методів здійснення управління інвестиційною діяльністю підприємства.</p>	<p>До основних належать методи: техніко-економічних розрахунків, балансовий, економіко-статистичні, економіко-математичні, порівняння та інші (їх вміст буде детально розглянутий в подальших розділах).</p>

5. Система організаційного забезпечення інвестиційного менеджменту

Система організаційного забезпечення інвестиційного менеджменту є взаємозв'язаною сукупністю внутрішніх структурних служб і підрозділів підприємства, які забезпечують розробку і ухвалення управлінських рішень по окремих аспектах його інвестиційної діяльності і що несуть відповідальність за результати цих рішень.

Таблиця 2. 4.

**Функціональна побудова центрів управління
інвестиційною діяльністю**

<p>1. На підприємствах, що використовують просту лінійну організаційну структуру управління (вона характерна для малих підприємств)</p>	<p>функціональні центри управління інвестиційною діяльністю, як правило, не створюються. Функції цього управління у зв'язку з незначним об'ємом інвестиційної діяльності покладаються зазвичай на власника (власника) малого підприємства або його директора (якщо власник використовує для загального управління підприємством найманого менеджера).</p>
<p>2. На підприємствах, що використовують лінійно-функціональну організаційну структуру управління (вона характерна для середніх підприємств)</p>	<p>функції інвестиційного управління покладаються на спеціального інвестиційного менеджера або на загальний центр управління інвестиційною діяльністю, що знаходиться у складі фінансової служби підприємства. Такий інвестиційний центр (інвестиційний менеджер) здійснює управління всіма основними аспектами інвестиційної діяльності підприємства, координуючи це управління з центрами управління операційною і фінансовою діяльністю підприємства.</p>

<p>3. На підприємствах, використовуючих дивізійну організаційну структуру управління, в основі якої лежить його децентралізація по окремих ознаках — регіональному, товарному і тому подібне (вона характерна для великих і великих підприємств з широко диверсифікованою виробничою або регіональною діяльністю),</p>	<p>функції інвестиційного управління покладаються на центри управління інвестиційною діяльністю, формовані у складі кожного дивізіону (відділення компанії). В цьому випадку система управління інвестиційною діяльністю носить дезінтегрований характер — ключову роль в цьому управлінні грають не менеджери центрального апарату, а керівники відповідних виробничих відділень.</p>
<p>4. На підприємствах, що використовують проектну організаційну структуру управління (вона характерна, як правило, для середніх і великих підприємств)</p>	<p>функції інвестиційного управління диференціюються в розрізі окремих підрозділів, — проектної команди, наділеної комплексними повноваженнями у вирішенні поставлених завдань. У системі інвестиційного менеджменту такі підрозділи створюються для реалізації окремих реальних інвестиційних проектів, а також для управління портфелем фінансових інструментів інвестування. Як правило, керівники таких проектних підрозділів підпорядковані безпосередньо генеральному директорові або його заступникові по фінансових питаннях. Проектні підрозділи, що забезпечують управління інвестиційною діяльністю в рамках конкретних завдань, створюються, як правило, на тимчасовій основі.</p>

<p>5. На підприємствах, що використовують матричну організаційну структуру управління (вона характерна, як правило, для великих і крупних підприємств)</p>	<p>проектний принцип управління інвестиційною діяльністю доповнюється функціональним принципом. В цьому випадку на підприємстві організовується подвійне підпорядкування інвестиційних менеджерів — з одного боку вони підпорядковані безпосереднім керівникам відповідних функціональних служб центрального апарату управління (по певному кругу питань), а з іншою, безпосередньому керівникові відповідного проекту.</p>
--	---

Рис. 2.2 Принципова органіграма управління інвестиційною діяльністю в системі проектної організаційної структури управління підприємства

1	Дослідження особливостей функціонування окремих структурних підрозділів з позицій їх впливу на окремі аспекти інвестиційної діяльності.
2	Визначення основних типів «центрів інвестицій» в розрізі структурних підрозділів підприємства, пов'язаних з управлінням інвестиційною діяльністю.
3	Формування системи прав, обов'язків і міри відповідальності керівників структурних підрозділів, визначених як центри інвестицій.
4	Розробка і доведення центрам інвестицій планових (нормативних) завдань у формі поточних або капітальних бюджетів.
5	Забезпечення контролю виконання встановлених завдань центрами інвестицій шляхом здобуття відповідної інформації (звітів), її аналізу і встановлення причин відхилення.

Рис. 2.3 Основні етапи формування організаційного забезпечення управління інвестиційною діяльністю підприємства на основі центрів інвестицій

Питання до самоперевірки

1. Принципи ефективного управління інвестиційною діяльністю підприємства.
2. Назвати класифікацію підприємств, як об'єктів інвестиційного менеджменту.
3. Назвати основні суб'єкти інвестиційного менеджмента.
4. Які функції і механізм інвестиційного менеджмента.

ТЕМА 3. Концепція і методичний інструментарій оцінки вартості грошей в часі

План:

1. Базові поняття оцінки вартості грошей з урахуванням чинника часу.
2. Класифікація видів процентної ставки.
3. Методичний інструментарій оцінки вартості грошей по простих відсотках.
4. Методичний інструментарій оцінки вартості грошей по складних відсотках.
5. Методичний інструментарій оцінки вартості грошей при анuitеті.

1. Базові поняття оцінки вартості грошей з урахуванням чинника часу

Концепція вартості грошей в часі полягає в тому, що вартість грошей з часом змінюється з урахуванням норми прибутку на фінансовому ринку, як яка зазвичай виступає норма позикового відсотка (або відсотка).

Оцінка вартості грошей з урахуванням чинника часу вимагає попереднього розгляду пов'язаних з нею базових понять. Нижче викладений зміст основних з цих понять.

Таблиця 1.

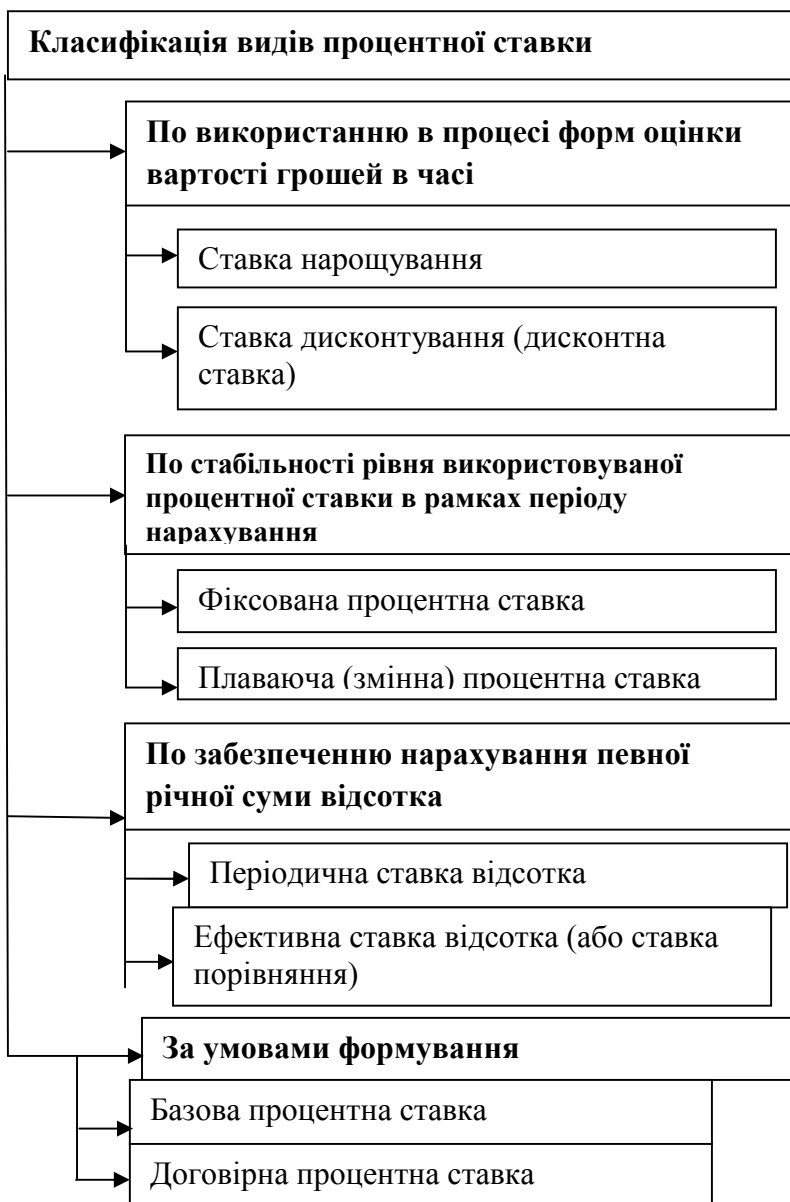
Відсоток	сума доходу від надання капіталу у борг або плата за користування позиковим капіталом у всіх його формах (депозитний відсоток, кредитний відсоток, відсоток по облігаціях, відсоток по векселях і тому подібне).
Простий відсоток	сума доходу, що нараховується до основної суми капіталу в кожному інтервалі, по якій подальші розрахунки платежів не здійснюються..
Складний відсоток	сума доходу, що нараховується в кожному інтервалі, яка не виплачується, а приєднується до основної суми капіталу і в подальшому платіжному періоді сама приносить дохід.
Процентна ставка (ставка відсотка)	питомий показник, відповідно до якого у встановлені терміни виплачується сума відсотка з розрахунку на одиницю капіталу.

Майбутня вартість грошей	сума інвестованих зараз грошових коштів, в яку вони перетворяться через певний період часу з урахуванням певної ставки відсотка (процентної ставки).
Справжня вартість грошей	сума майбутніх грошових коштів, приведених з урахуванням певної ставки відсотка (процентної ставки) до справжнього періоду часу.
Нарощування вартості (компаундинг)	процес приведення справжньої вартості грошей до їх майбутньої вартості в певному періоді шляхом приєднання до їх первинної суми нарахованої суми відсотків.
Дисконтування вартості	процес приведення майбутньої вартості грошей до їх справжньої вартості шляхом вилучення з їх майбутньої суми відповідної суми відсотків (званою „дисконтом“).

Період нарахування	загальний період часу, протягом якого здійснюється процес нарощування або дисконтування вартості грошових коштів.
Інтервал нарахування	обумовлений конкретний часовий термін (в межах загального періоду нарахування), в рамках якого розраховується окрема сума відсотка по встановленій його ставці (здійснюється окремий платіж відсотка).
Попередній метод нарахування відсотка (метод пренумерандо або антисипативний метод)	спосіб розрахунку платежів, при якому нарахування відсотка здійснюється на початку кожного інтервалу.
Подальший метод нарахування відсотка (метод постнумерандо або декурсивний метод)	спосіб розрахунку платежів, при якому нарахування відсотка здійснюється в кінці кожного інтервалу.

<p>Дискретний грошовий потік</p>	<p>потік грошових коштів по інвестиційній діяльності, що має чітко обмежений період нарахування відсотків і кінцевий термін повернення основної суми капіталу.</p>
<p>Безперервний грошовий потік</p>	<p>потік грошових коштів по інвестиційній діяльності, період нарахування відсотків по якому не обмежений, а відповідно не визначений і кінцевий термін повернення основної суми капіталу.</p>
<p>Ануїтет (фінансова рента)</p>	<p>тривалий інвестиційний потік платежів, що характеризується однаковим рівнем процентних ставок впродовж всього періоду.</p>

2. Класифікація видів процентної ставки

3. Методичний інструментарій оцінки вартості грошей по простих відсотках.

Таблиця 2.

<i>Назва</i>	<i>Формула</i>	<i>Визначення</i>
При розрахунку суми простого відсотка в процесі нарощування вартості (компаундинга) використовується наступна формула:	$I = P * n * i$	<i>I</i> - сума відсотка за обумовлений період часу в цілому; <i>P</i> - первинна сума (вартість) грошових коштів; <i>n</i> - кількість інтервалів, по яких здійснюється розрахунок процентних платежів, в загальному обумовленому періоді часу <i>i</i> - процентна ставка, яка використовується, виражена десятковим дробом.
Майбутня вартість внеску (S) з урахуванням нарахованої суми відсотка визначається по формулі:	$S = P + I = P * (1 + ni)$	

<p>При розрахунку суми простого відсотка в процесі дисконтування вартості (тобто суми дисконту) використовується наступна формула:</p>	$D = S - S \times \frac{1}{1 + ni}$	<p><i>D</i> - сума дисконту (розрахована по простих відсотках) за обумовлений період часу в цілому; <i>S</i> - вартість грошових коштів; <i>n</i> - кількість інтервалів, по яких здійснюється розрахунок процентних платежів, в загальному обумовленому періоді часу; <i>i</i> - дисконтна ставка, яка використовується, виражена десятковим дробом.</p>
<p>В цьому випадку справжня вартість грошових коштів (<i>P</i>) з урахуванням розрахованої суми дисконту визначається по наступних формулах:</p>	$P = S - D = S \frac{1}{1 + ni}$	

4. Методичний інструментарій оцінки вартості грошей по складних відсотках

Таблиця 3.

<i>Назва</i>	<i>Формула</i>	<i>Визначення</i>
<p>При розрахунку майбутньої суми внеску (вартості грошових коштів) в процесі його нарощування по складних відсотках використовується наступна формула:</p>	$S_c = P \times (1 + i)^n,$	<p>S_c - майбутня вартість внеску (грошових коштів) при його нарощуванні по складних відсотках; P - первинна сума внеску; i - процентна ставка, що використовується, виражена десятковим дробом; n - кількість інтервалів, по яких здійснюється кожен процентний платіж, в загальному обумовленому періоді часу.</p>
<p>Відповідно сума відсотка (I_c) в цьому випадку визначається по формулі:</p>	$I_c = S_c - P,$	

<p>При розрахунку справжньої вартості грошових коштів в процесі дисконтування по складних відсотках використовується наступна формула:</p>	$P_c = \frac{S}{(1+i)^n},$	<p>P_c- первинна сума внеску; S - майбутня вартість внеску при його нарощуванні, обумовлена умовами інвестування; i - дисконтна ставка, що використовується, виражена десятковим дробом; n – кількість інтервалів, по яких здійснюється кожен процентний платіж, в загальному обумовленому періоді часу.</p>
<p>Сума дисконту (D_c) в цьому випадку визначається по формулі:</p>	$D_c = S - P_c,$	

<p>При визначенні середньої процентної ставки, використовуваної в розрахунках вартості грошових коштів по складних відсотках, застосовується наступна формула:</p>	$i = \left(\frac{S_c}{P_c} \right)^{1/n} - 1,$	<p><i>i</i> - середня процентна ставка, використовувана в розрахунках вартості грошових коштів по складних відсотках, виражена десятковим дробом; <i>S_c</i> - майбутня вартість грошових коштів; <i>P_c</i> - справжня вартість грошових коштів; <i>n</i> - кількість інтервалів, по яких здійснюється кожен процентний платіж, в загальному обумовленому періоді часу.</p>
<p>Тривалість загального періоду платежів, виражена кількістю його інтервалів, в розрахунках вартості грошових коштів по складних відсотках визначається шляхом логарифмування по наступній формулі:</p>	$n = \frac{\log(S_c / P_c)}{\log(1 + i)},$	<p><i>S_c</i> – майбутня вартість грошових коштів; <i>P_c</i> – справжня вартість грошових коштів; <i>i</i> - процентна ставка, що використовується, виражена десятковим дробом.</p>

<p>Визначення ефективної процентної ставки в процесі нарощування вартості грошових коштів по складних відсотках здійснюється по формулі:</p>	$i_3 = \left(1 + \frac{i}{n}\right)^n - 1,$	<p>i_3 – ефективна середньорічна процентна ставка при нарощуванні вартості грошових коштів по складних відсотках, виражена десятковим дробом; i – періодична процентна ставка, використовувана при нарощуванні вартості грошових коштів по складних відсотках, виражена десятковим дробом; n - кількість інтервалів, по яких здійснюється кожен процентний платіж по періодичній процентній ставці протягом року.</p>
--	---	--

5. Методичний інструментарій оцінки вартості грошей при анuitеті

Таблиця 4.

<i>Назва</i>	<i>Формула</i>	<i>Визначення</i>
<p>При розрахунку майбутньої вартості анuitету на умовах попередніх платежів (пренумерандо) використовується наступна формула;</p>	$SA_{pre} = R \times \frac{(1+i)^n - 1}{i} \times (1+i),$	<p>SA_{pre} – майбутня вартість анuitету, здійснюваного на умовах попередніх платежів (пренумерандо); R - член анuitету, що характеризує розмір окремого платежу; i- процентна ставка, що використовується, виражена десятковим дробом; n- кількість інтервалів, по яких здійснюється кожен платіж, в загальному обумовленому періоді часу.</p>

<p>При розрахунку майбутньої вартості ануїтету, здійснюваного на умовах подальших платежів (постнумерандо), застосовується наступна формула:</p>	$SA_{post} = R \times \frac{(1+i)^n - 1}{i},$	<p>SA_{post} - майбутня вартість ануїтету, здійснюваного на умовах подальших платежів (постнумерандо); R - член ануїтету, що характеризує розмір окремого платежу; i - процентна ставка, що використовується, виражена десятковим дробом; n - кількість інтервалів, по яких здійснюється кожен платіж, в загальному обумовленому періоді часу.</p>
<p>При розрахунку справжньої вартості ануїтету, здійснюваного на умовах попередніх платежів (пренумерандо), використовується наступна формула:</p>	$PA_{pre} = R \times \frac{(1+i)^{-n}}{i} \times (1+i),$	<p>PA_{pre} - справжня вартість ануїтету, здійснюваного на умовах попередніх платежів (пренумерандо); R - член ануїтету, що характеризує розмір окремого платежу; i - використовувана процентна (дисконтна) ставка, виражена десятковим дробом; n - кількість інтервалів, по яких здійснюється кожен платіж, в загальному обумовленому періоді часу.</p>

<p>При розрахунку справжньої вартості ануїтету, здійснюваного на умовах подальших платежів (постнумерандо), застосовується наступна формула:</p>	$PA_{post} = R \times \frac{1 - (1 + i)^{-n}}{i},$	<p>PA_{post} - справжня вартість ануїтету, здійснюваного на умовах подальших платежів (постнумерандо); R - член ануїтету, що характеризує розмір окремого платежу; i - використовувана процентна (дисконтна) ставка, виражена десятковим дробом; n - кількість інтервалів, по яких здійснюється кожен платіж, в загальному обумовленому періоді часу.</p>
<p>При розрахунку розміру окремого платежу при заданій майбутній вартості ануїтету використовується наступна формула;</p>	$R = SA_{post} \times \frac{i}{(1 + i)^n - 1},$	<p>R - розмір окремого платежу по ануїтету (член ануїтету при зумовленій майбутній його вартості); SA_{post} - майбутня вартість ануїтету (здійснюваного на умовах подальших платежів); i - процентна ставка, що використовується, виражена десятковим дробом; n - кількість інтервалів, по яких намічається здійснювати кожен платіж, в обумовленому періоді часу.</p>

<p>При розрахунку розміру окремого платежу при заданій поточній вартості ануїтету використовується така формула:</p>	$R = PA_{post} \times \frac{i(1+i)^n}{1-(1+i)^n},$	<p>R - розмір окремого платежу по ануїтету (член ануїтету при відомій поточній його вартості); PA_{post} - справжня вартість ануїтету (здійснюваного на умовах подальших платежів); i - використовувана процентна ставка, виражена десятковим дробом; n - кількість інтервалів, по яких намічається здійснювати кожен платіж, в обумовленому періоді часу.</p>
--	--	--

ТЕМА 4. Інвестиції у засоби виробництва

План

1. Загальна характеристика реальних інвестицій
2. Сутність капіталовкладень
3. Форми впливу держави в інноваційній сфері

1. Загальна характеристика реальних інвестицій

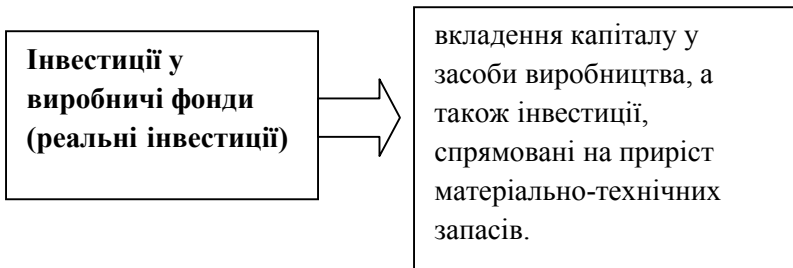

Рис. 4. 1. Види реальних інвестицій

Інвестиції оновлення + Інвестиції розширення = Валові інвестиції.

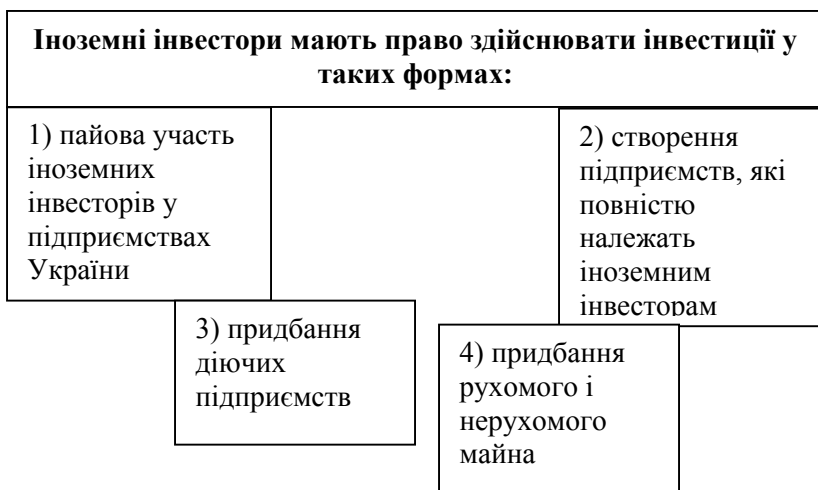
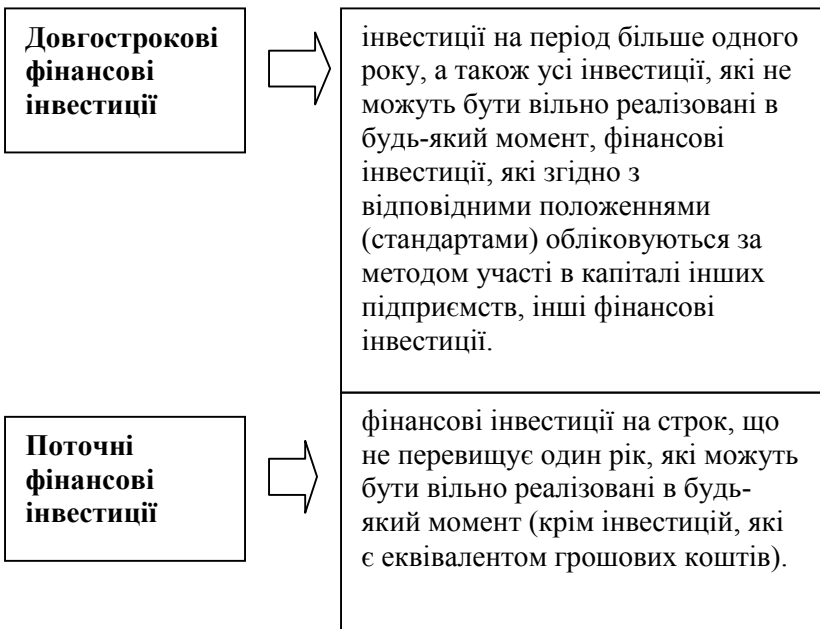

Рис. 4.2. Форми інвестицій для іноземних інвесторів

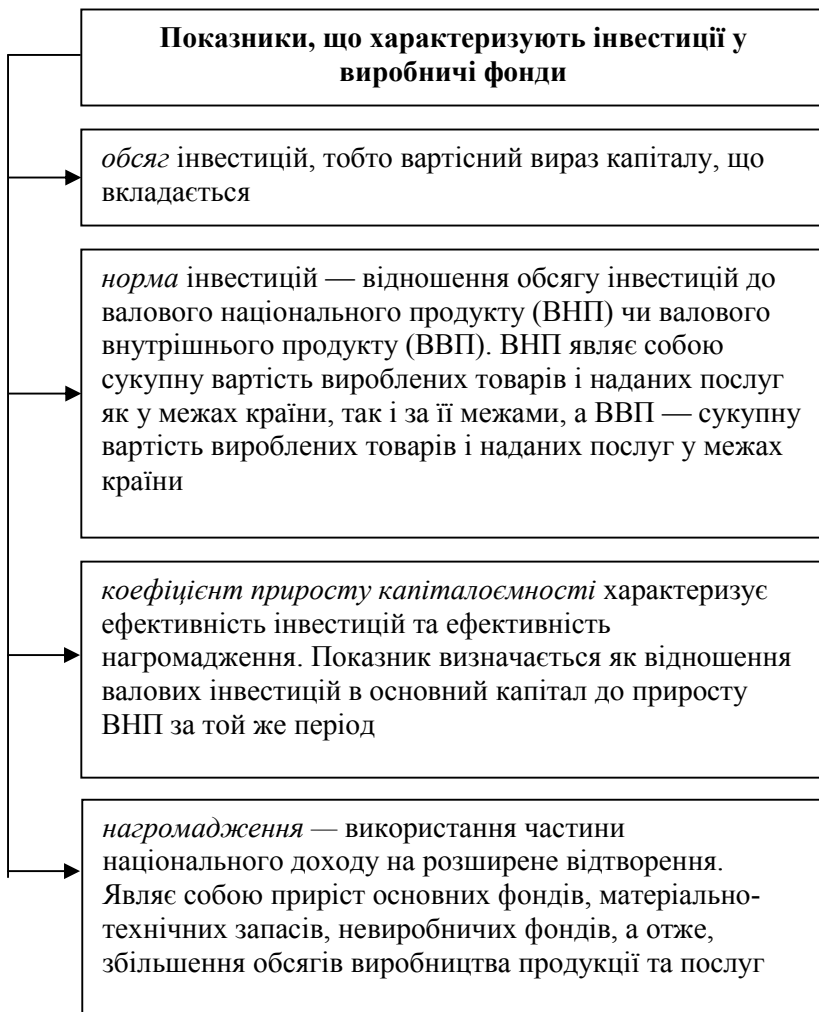

Рис. 4. 3. Показники, що характеризують інвестиції у виробничі фонди

2. Сутність капіталовкладень

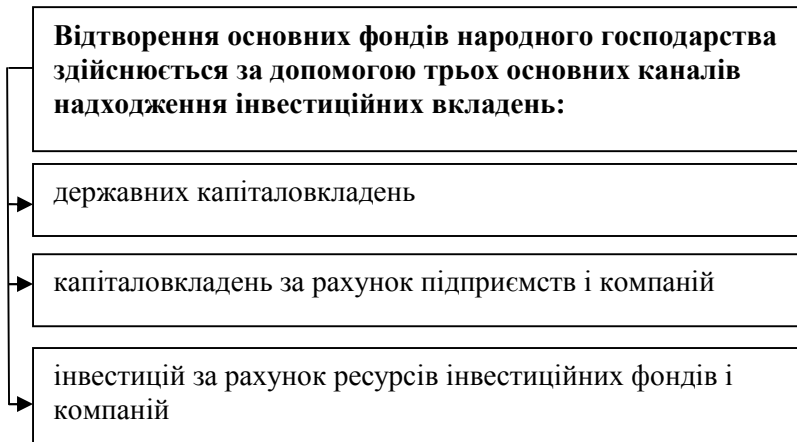
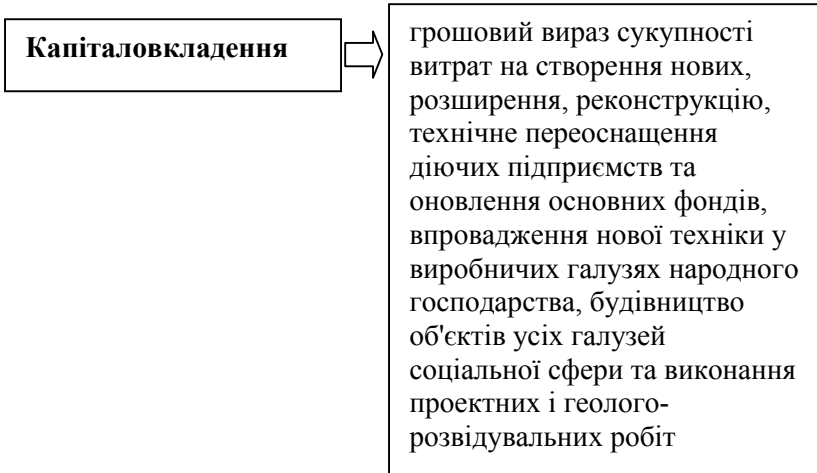

Рис. 4.4. Канали надходження інвестиційних вкладів

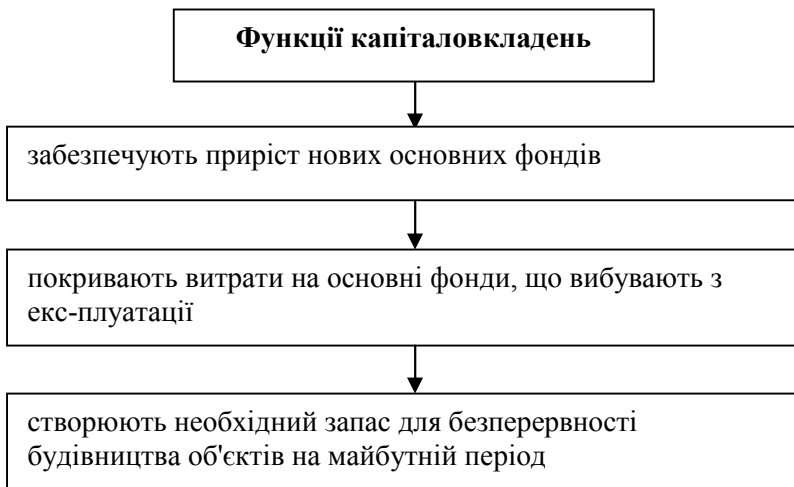

Рис. 4.5. Функції капіталовкладень

Таблиця 4. 1.

Класифікація капіталовкладень

Критерій класифікації	Види капіталовкладень
За джерелами фінансування	Централізовані і децентралізовані.
За формами відтворення	Нове будівництво, розширення виробництва, реконструкція виробництва, технічне переоснащення.
За складом витрат	Будівельно-монтажні роботи, обладнання, інструмент, інвентар, які належать до основних фондів, проектно-пошукові та інші види робіт. Зазначені види витрат складають технологічну структуру капіталовкладень.

3. **Форми впливу держави в інноваційній сфері**

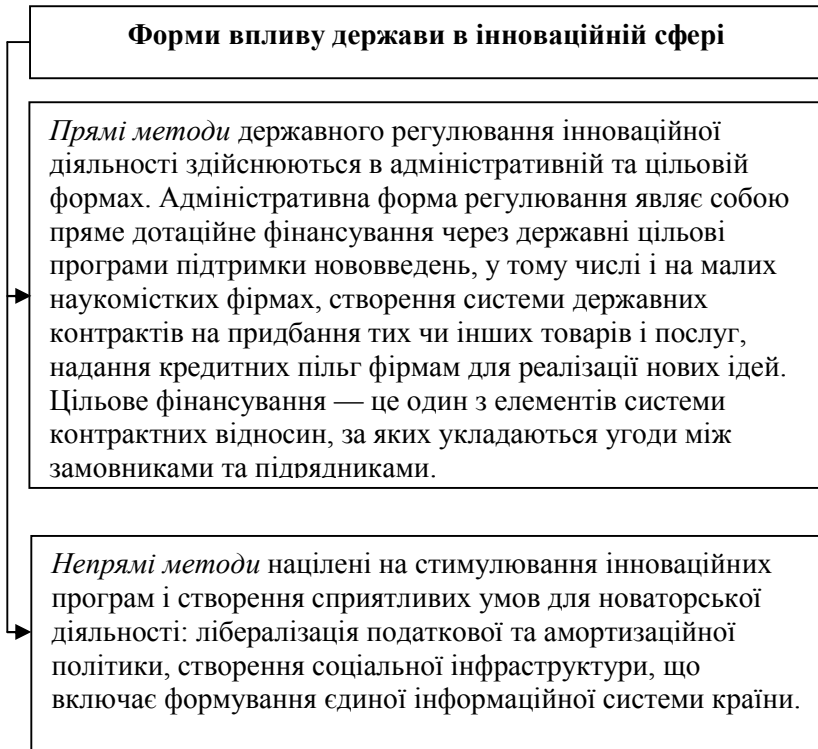

Рис. 4.6. Форми впливу держави в інноваційній сфері

Питання до самоперевірки

1. Дати поняття реальним інвестиціям.
2. Які існують види реальних інвестицій?
3. Які показники характеризують інвестиції у виробничі фонди?
4. Що таке капіталовкладення?
5. Які існують функції капіталовкладень?
6. Які існують форми впливу держави в інноваційній сфері?

ТЕМА 5: Інноваційні форми інвестування

План:

1. Інноваційна діяльність.
2. Джерела фінансування інноваційної діяльності.
3. Інноваційні фонди.

1. Інноваційна діяльність

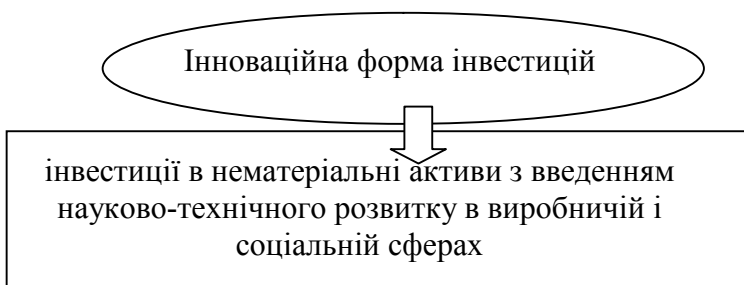

Рис.1.1

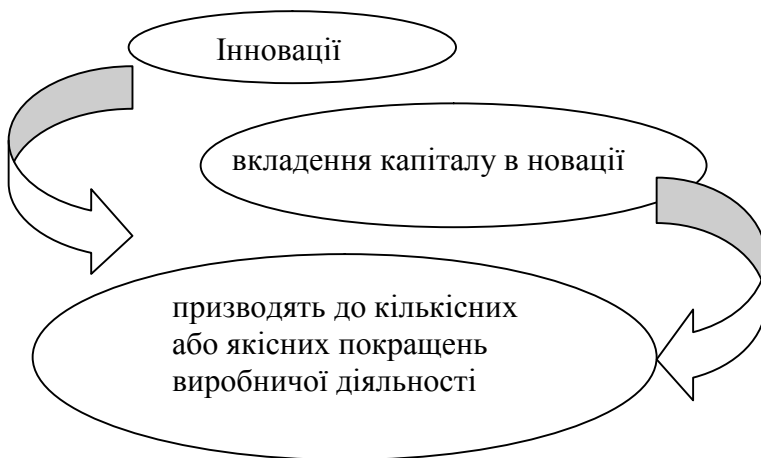

Рис 1.2

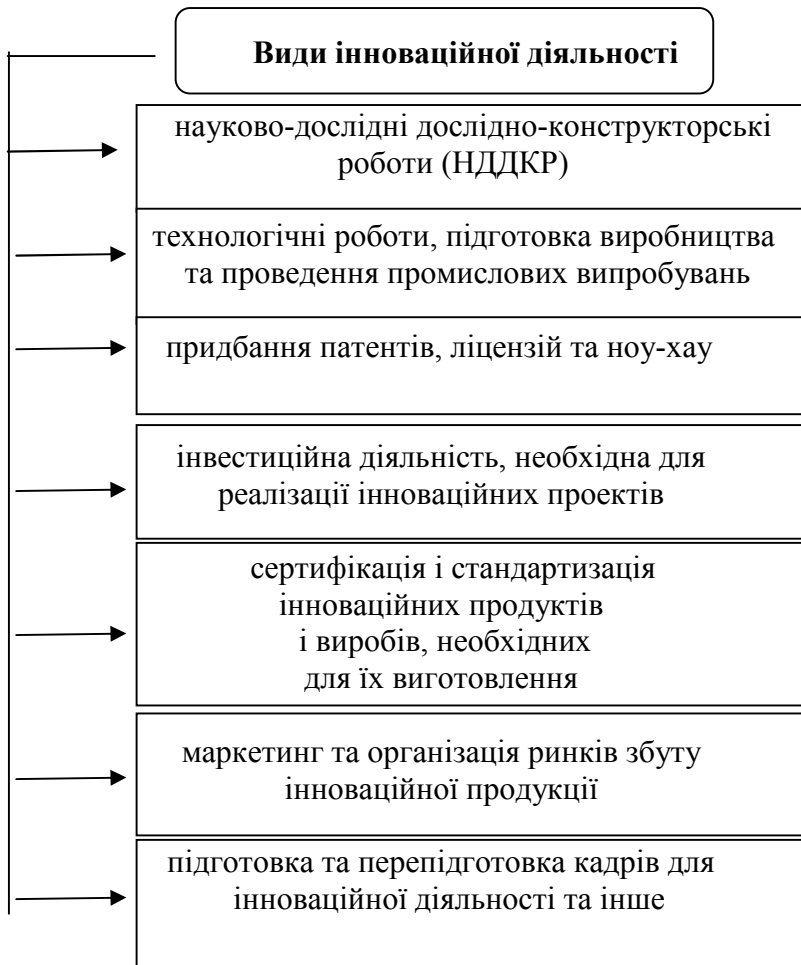

Рис. 1.3

2. Джерела фінансування інноваційної діяльності

Рис. 2.1

**Бюджетні
кошти**

інвестування здійснюється у відповідності з цілями і пріоритетами державної інноваційної політики і призначається як для вирішення великомасштабних науково-технічних проблем, так і для підтримки малого та середнього інноваційного підприємництва

Таблиця 2.1

<u>Бюджетні кошти</u> йдуть на фінансування:
Державних інноваційних фондів
Цільових інноваційних програм і високоефективних інноваційних проектів
Програм державної підтримки інноваційної діяльності: Державна підтримка ефективних інноваційних проектів передбачає такі форми участі держави у їх фінансуванні: - Централізовані інвестиційні кредити на поворотній основі; - Закріплення в державній власності частини акцій підприємств, що здійснюють інноваційну діяльність; - Державні гарантії за інвестиційними кредитами, що надаються російськими та зарубіжними кредитно-фінансовими установами суб'єктам інноваційної діяльності.

**Позабюджетне
фінансування**

Суб'єкти інноваційної діяльності самостійно визначають джерела, структуру і способи залучення позабюджетних коштів.

Таблиця 2.2

Позабюджетне фінансування

Внутрішні джерела фінансування

<p>Фонди амортизаційних відрахувань</p>	<p>У процесі виробництва вартість основних фондів переноситься частинами на вироблену продукцію. При цьому самі основні фонди знецінюються в результаті матеріального і морального зносу. Вартість цього зносу у вигляді амортизаційних відрахувань акумулюється в амортизаційному фонді.</p> <p>Розміри амортизаційних відрахувань встановлюються державними органами у відсотках до балансової вартості основних засобів і називаються нормами амортизаційних відрахувань. З одного боку, державні органи жорстко стежать за тим, щоб підприємства дотримувалися норм амортизаційних відрахувань, не завищували цю істотну компоненту собівартості, тобто не зменшували оподатковуваний прибуток підприємства. З іншого боку, для поліпшення інноваційного клімату в різних галузях і сферах багато держав розробляють і вводять схеми прискореної амортизації. Це дозволяє підприємствам швидше формувати амортизаційний фонд, і, як наслідок, швидше оновлювати, модернізувати свої основні фонди, що, як правило, необхідно в ході інноваційних процесів.</p>
---	--

Продовження табл. 2.2

<p>Фонд розвитку виробництва</p>	<p>Як інші фонди спеціального призначення, утворюється за рахунок прибутку, що залишається в розпорядженні підприємства. Порядок формування цього фонду, норми відрахування самостійно встановлюються підприємством. Цілі та напрями використання фонду розвитку виробництва безпосередньо визначаються інноваційною політикою організації, пакетом інноваційних проектів, здійснюваної інноваційної діяльністю. У багатьох організаціях проведення НДДКР, придбання нового обладнання та приладів, фінансування витрат по технічному переозброєнню, реконструкції діючого виробництва та будівництва нових об'єктів здійснюється за рахунок коштів фонду розвитку.</p>
<p>Кошти інвесторів</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Кредитні інвестиції - інвестиції в цінні папери (акції, облігації, векселі), що емітуються суб'єктами інноваційної діяльності - прямі вкладення в грошовій формі, у вигляді цінних паперів, основних фондів, промислової та інтелектуальної власності та прав на них, що здійснюються на основі укладання партнерських угод про спільне ведення інноваційної діяльності - використання лізингу та інших способів залучення інвестицій

3. Інноваційні фонди

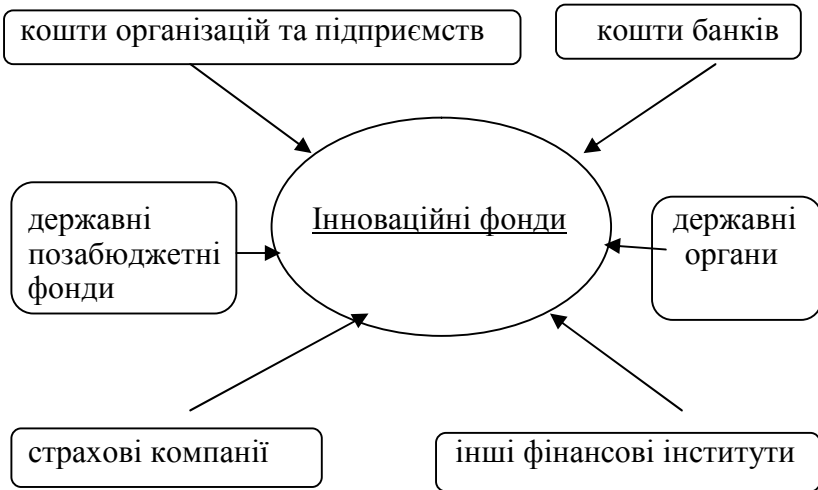

Рис 3.1

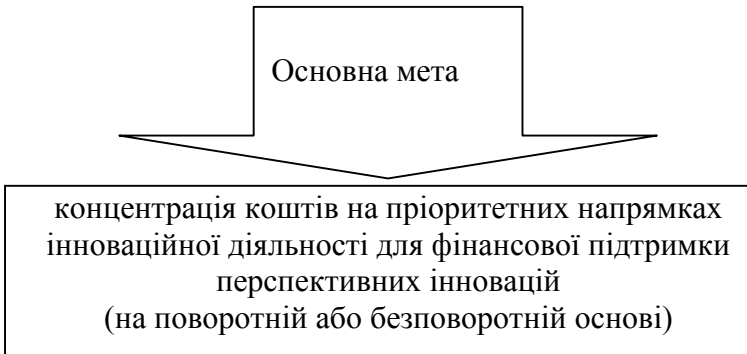

Рис 3.2

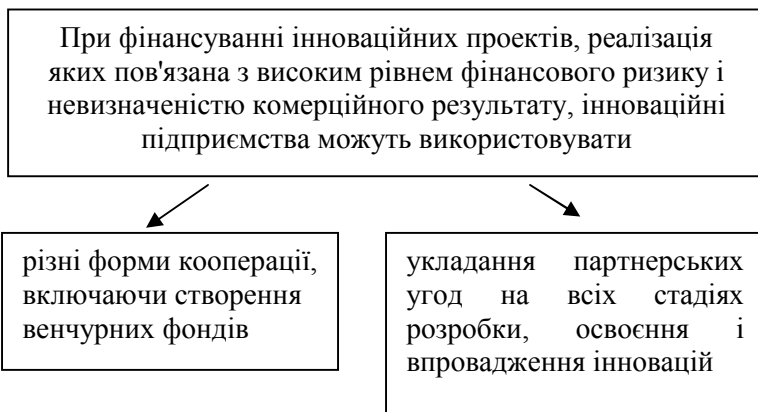
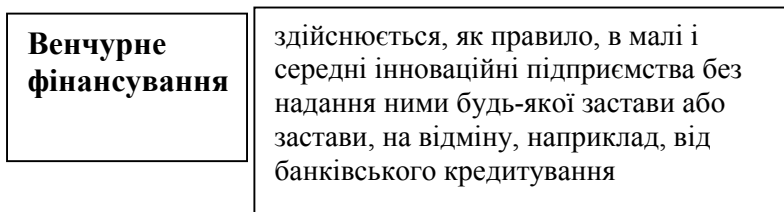

Рис 3.3

Таблиця 3.1

<u>Венчурне фінансування</u>
Полягає у тому, що якщо нова інноваційна компанія в період перебування в ній в якості співвласника венчурного інвестора домагається успіху, тобто якщо її вартість протягом 5-7 років збільшується в кілька разів (нерідко в десятки і сотні разів), то ризики обох сторін виявляються справедливими, і всі отримують відповідну винагороду.

Питання для самоперевірки:

1. Що включає в себе ринок капіталу?
2. Дати визначення «Інноваційна форма інвестування»
3. Що є джерелами фінансування інноваційної діяльності?
4. Внутрішні джерела позабюджетного інвестування?
5. За рахунок яких коштів формуються інноваційні фонди?

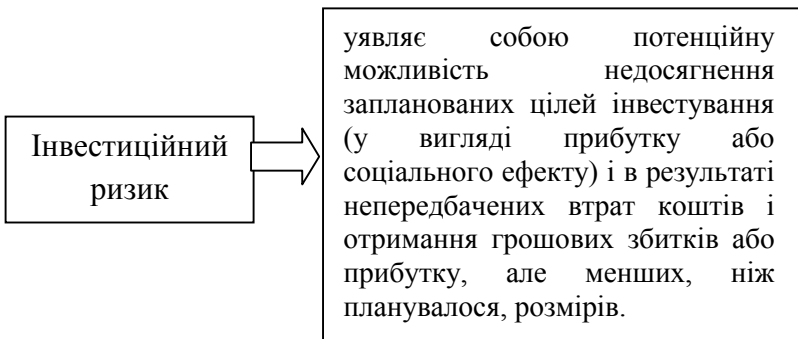
Тема 6. Обґрунтування доцільності інвестування

План:

1. Інвестиційні ризики.
2. Фінансове забезпечення.
3. Передінвестиційні дослідження.

1. Інвестиційні ризики.

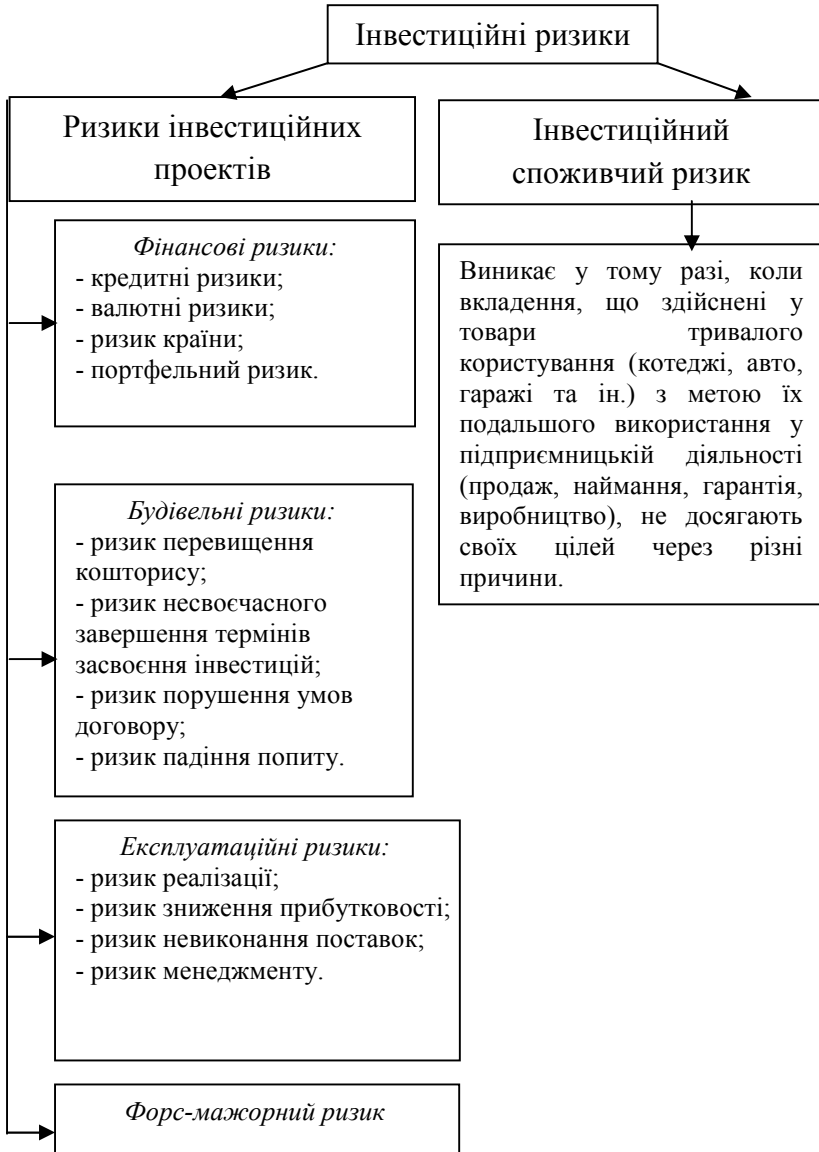
1.1. Концепція і вимірювання ризиків.

Таблиця 1. Методи вимірювання ризиків.

Методи вимірювання ризиків	Характеристика методів
Метод аналогій	Складається з вивчення досвіду інвестування, оцінки результатів реалізованих проєктів та екстраполяції їх на перспективу.
Метод моделювання	ґрунтується на теорії ігор. Гіпотетичний інвестиційний проєкт (модель) «програється» з метою визначення реакції конкурентів.
Демонстраційний метод	дозволяє визначити громадську думку стосовно інвестиційного проєкту та з'ясувати коло потенційних інвесторів.
Методи математичної статистики	дозволяють з'ясувати ймовірність настання події. Оскільки ризик є супутником будь-якого варіанта вкладання інвестицій, розрахунки проводяться з метою мінімізації можливих збитків, тобто визначаються ймовірність рівня втрат, ймовірність того, що вони не перевищать певний рівень, який прийнятний для інвестора. По суті методи математичної статистики являють собою математичне забезпечення методу аналогій.

1.2. Види інвестиційних ризиків.

Таблиця 2.

Ризики інвестиційних проектів

№	Вид ризику інвестиційних проектів	Характеристика
1	2	3
1.	Фінансові ризики	це велика сукупність взаємопов'язаних ризиків невиконання фінансових зобов'язань протилежною стороною та ризиків зміни кон'юнктури фінансових ринків.
1.1.	<i>Кредитні ризики</i>	<ul style="list-style-type: none"> • неможливості позичальника створити у майбутньому адекватний грошовий потік; • невпевненості у реалізації в майбутньому за необхідною ціною застави під кредит; • погіршення іміджу (репутації) позичальника через непередбачені несприятливі зміни у діловому світі.
1.1.1.	Відсотковий ризик	зумовлений невизначеністю у майбутньому щодо напрямку руху та рівня відсоткових ставок.

1	2	3
1.1.2.	Ризик ліквідності	спричинений невпевненістю у майбутній швидкій реалізації того чи іншого активу за передбачену ціну.
1.1.3.	Фінансовий ризик у вузькому розумінні	це ризик фінансового. Тобто чим вищий фінансовий ліверидж компанії, тим більша невпевненість у забезпеченні позичкових коштів власним капіталом.
1.1.4.	Проектний ризик у вузькому смислі	виникає при оцінці кредитної пропозиції клієнту з метою фінансування певного інвестиційного проекту.
1.2.	<i>Валютний ризик</i>	виникає через невизначеність майбутнього руху ресурсів національної валюти щодо іноземних валют. Під вплив валютного ризику підпадають усі суб'єкти інвестиційної діяльності, які здійснюють фінансові операції у валюті, відмінній від їх національної валюти.

1.2.1.	Курсовий ризик	це ризик зміни вартості активів та пасивів компанії.
1.2.2.	Ризик переказу	пов'язаний з відмінностями в обліку активів та пасивів в іноземній валюті.
1.2.3.	Ризик угоди	зумовлений невизначеністю у майбутньому вартості угоди у національній валюті, що деномінована в іноземній валюті.
1.3.	<i>Ризик країни</i>	з'являється внаслідок невизначеності у майбутньому змін політичних та економічних умов, які можуть вплинути на спроможність країни, корпорації, підприємства та інших позичальників відповідати за зобов'язаннями зовнішнього боргу.
1.3.1.	Політичний ризик	ризик, представлений невизначеністю у майбутньому інвестиційного клімату держави — імпортера кредитів та інвестицій.

1.3.2	Економічний ризик	ризик, пов'язаний з невизначеністю у майбутньому платоспроможності країни, корпорації, фірми
1.3.3.	Експортний ризик	ризик, пов'язаний з можливістю зупинки обслуговування боргу через низьку ліквідність товарів зовнішньої торгівлі та іноземних інвестицій.
1.4.	<i>Портфельний ризик</i>	ризик невідповідності у майбутньому інвестиційного проекту кредитному портфелю, портфелю цінних паперів чи портфелю реальних проектів. Портфельний ризик виникає внаслідок можливості суттєвого погіршення сукупних показників того чи іншого портфеля: прибутковості, зростання капіталу, ступеня впливу ризику ліквідності.

2.	Будівельні ризики	це ризики, що виникають у процесі проекту. Залежно від типу фінансування проекту ці ризики розподіляються між учасниками здійснення проекту чи приймаються на себе тією чи іншою стороною.
2.1.	<i>Ризик перевищення кошторису</i>	означає, що проектно-кошторисна вартість може бути перевищена через провину багатьох учасників.
2.2.	<i>Ризик несвоєчасного завершення термінів засвоєння інвестицій</i>	виникає внаслідок змін у складі проектів, зривів постачання матеріально-технічних ресурсів.

2.3.	<i>Ризик порушення умов договору</i>	спричинений змінами умов функціонування інвестора та підрядної організації (фінансова неспроможність інвестора, зміни ставок оподаткування доходу, умов отримання банківських кредитів і погашення раніше отриманих позичок, амортизаційної політики, невиконання угод субпідрядними організаціями, проектантами та іншими учасниками інвестиційного процесу).
2.4.	<i>Ризик падіння попиту</i>	виникає у разі зміни потреб у продукції будівельної галузі у зв'язку із загальним спадом виробництва, кризою фінансів, бюджетним дефіцитом.
3.	Експлуатаційні ризики	з'являються після введення об'єкта у дію та виходу на проектну потужність (що за наших умов спричиняє певні ризики).

3.1.	<i>Ризик реалізації продукції, робіт, послуг,</i>	спричинений можливістю звуження ринку збуту у процесі експлуатації та втрати частини споживачів через зростаючу конкуренцію та появу на ринку товарів вищої якості.
3.2.	<i>Ризик зниження прибутковості</i>	тісно пов'язаний з ризиком реалізації продукції і тягне за собою скорочення грошових потоків та неможливість розрахунків з кредиторами.
3.3.	<i>Ризик невиконання поставок</i>	матеріально-технічних ресурсів для виробництва зумовлює у майбутньому можливу ненадійність постачальників.
3.4.	<i>Ризик менеджменту</i>	виникає через можливу необхідність у майбутньому зміни керівництва підприємства.
4.	Форс-мажорний ризик	існує як на стадії будівельного виробництва, так і в період експлуатації підприємства. Він пов'язаний з виникненням подій об'єктивного характеру, які можуть призвести до часткової чи повної втрати майна.

1.3. Заходи щодо запобігання ризикам або їх зменшення.

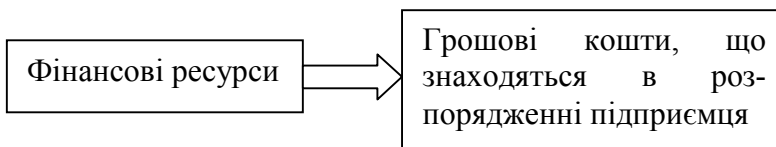
Таблиця 3. Системи заходів протидії ризикам.

Способи захисту від інвестиційного ризику	Характеристика способів
1	2
<p>Позички під заставу</p>	<p>це позички, забезпечені з боку позичальника заставними активами. Застава — це один з найдавніших засобів забезпечення позичок. Але якщо у минулі роки заставні фізичні активи переходили у власність кредитора, то сьогодні вони, як правило, залишаються у користуванні позичальника, а кредитору у відповідності з контрактом переходять (уступаються) права володіння (цесія). Банк прагне формувати власний позичковий портфель із забезпечених кредитів, тому він зобов'язаний дуже вимогливо оцінювати якість застави. Основні критерії цього:</p> <ul style="list-style-type: none"> • вік активів, їх моральний і фізичний знос, темпи старіння застави; • простота оцінки цінності застави та можливість її перегляду (індексації) у період кредитування; • можливість розміщення закладених активів на ринку; • рівень ліквідності як для фізичних, так і фінансових активів; • підконтрольність; • рівень позичкової маржі для кожного виду застави.

<p>Гарантований кредит</p>	<p>видається під письмове зобов'язання третьої сторони сплатити борг у разі відмови від його сплати позичальником. Оцінка ризиків гаранта та вимоги до якості гарантії такі самі, як і до застави.</p> <p>Гарантії можуть бути таких видів:</p> <ul style="list-style-type: none"> • обмежена або необмежена, тобто та, що гарантує всю заборгованість чи тільки її частку; • забезпечена або незабезпечена, тобто із заставою чи без неї; • фізичних або юридичних осіб, тобто забезпечена власними чи корпоративними активами. <p>Кредитори звичайно прагнуть отримати необмежену та забезпечену гарантію, тому повинні особливо ретельно перевіряти її.</p>
<p>Диверсифікація</p>	<p>це розподіл цінних паперів портфеля таким чином, щоб досягти максимального доходу за мінімального ризику. Як правило, це здобувається шляхом розподілу капіталу між пакетами цінних паперів різної якості та різних термінів погашення для зниження портфельного ризику.</p>

2. Фінансове забезпечення.

2.1. Фінансові ресурси інвестування.

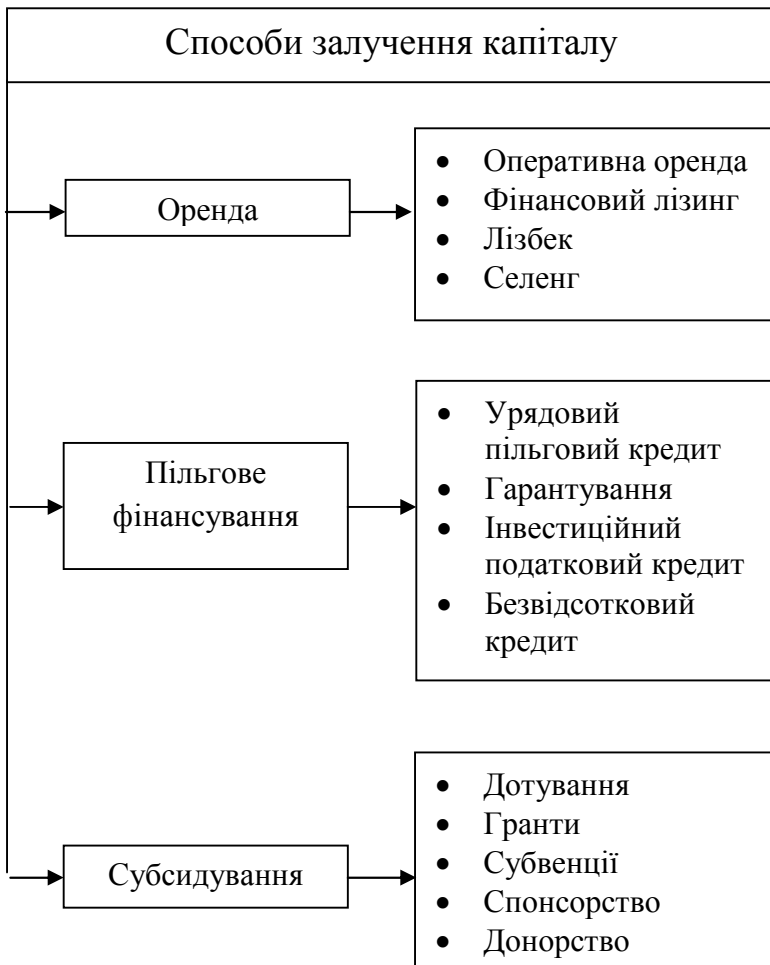
Таблиця 4.

**Головні джерела фінансових
ресурсів та їх цільове використання**

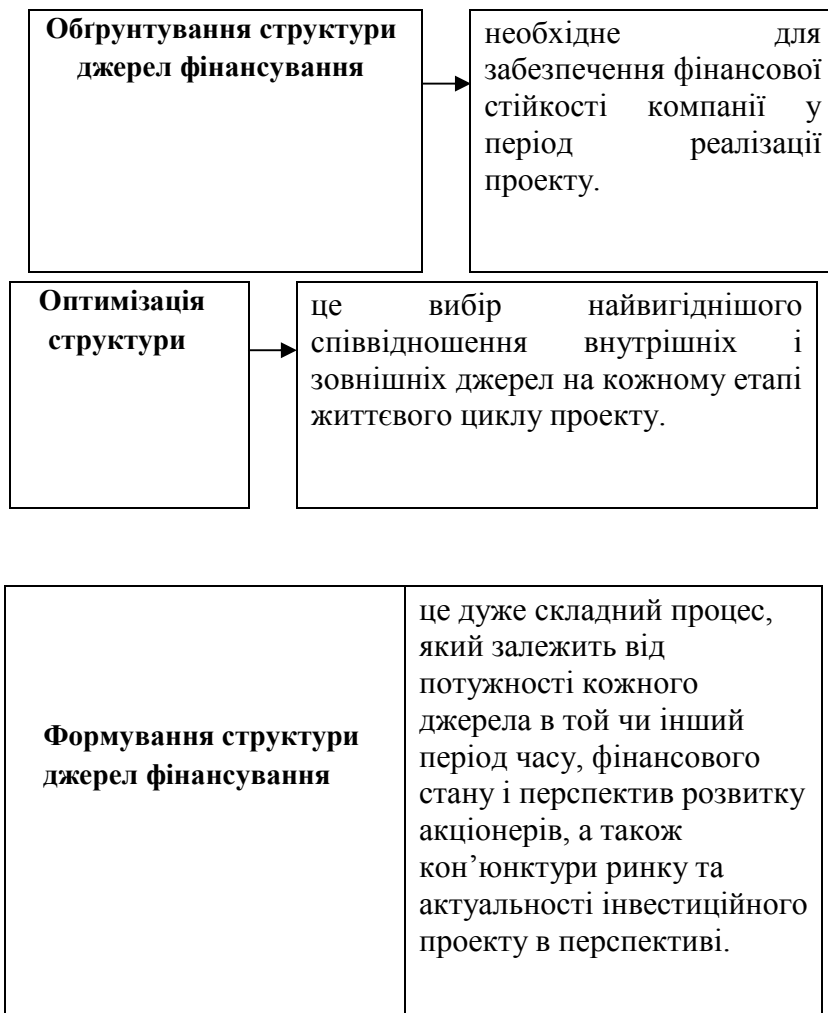
Джерела	Використання фінансових ресурсів		
	інвестицій	споживання	резерві в
1	2	3	4
Прибуток (чистий)	+	+	+
Мобілізація внутрішніх ресурсів	+		+
Амортизаційні відрахування	+		+
Пайові внески (статутний чи акціонерний капітал)	+		+
Страхові внески до Пенсійного фонду	+	+	
1	2	3	4
Кошти від розміщення власних цінних паперів та реалізації цінних паперів інших емітентів	+	+	+
Кредиторська заборгованість	+	+	
Кредити та позички	+	+	
Спонсорство	+	+	
Державні субсидії	+		

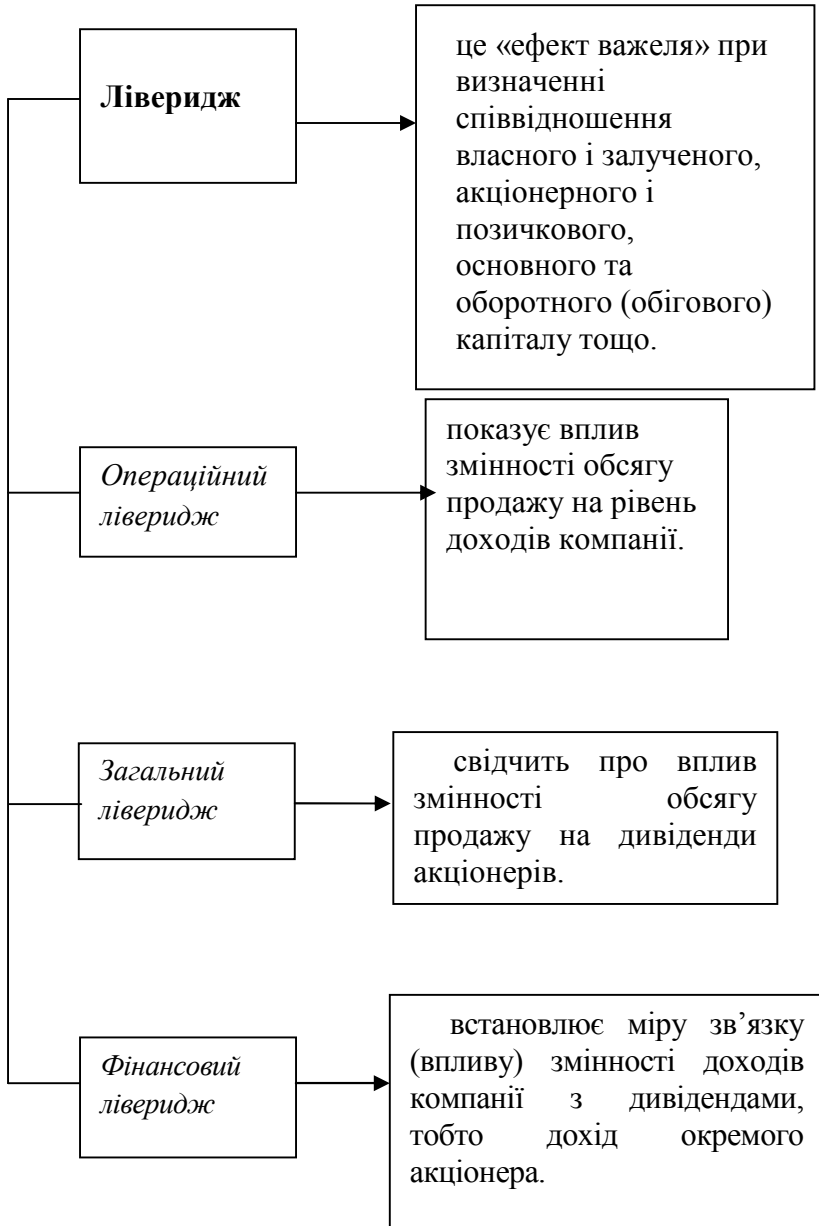
2.2. Способи залучення капіталу.

2.3. Структуризація капіталу

3. Передінвестиційні дослідження

3.1 Інвестиційна стратегія.

Інвестиційна стратегія

формування системи довгострокових цілей інвестиційної діяльності і вибір найефективніших шляхів їх досягнення. Інвестиційна стратегія визначає можливості поліпшення результатів господарювання суб'єкта за допомогою інвестицій, тобто окреслює напрями інвестування з метою одержання прибутку і збільшення власних активів. Згідно з обраною стратегією інвестор оцінює альтернативні інвестиційні проекти, провадить їх техніко-економічне обґрунтування, селекціонування, відбираючи найперспективніші, і формує з останніх відповідні інвестиційні портфелі.

Інвестиційна стратегія визначає:

1. головні цілі інвестиційної політики щодо дохідності, ліквідності, ризику та зростання капіталу;
2. відповідальних за проведення політики та їх обов'язки;
3. рекомендації стосовно складу активів інвестиційного портфеля, видів цінних паперів, їх інвестиційних якостей;
4. умови придбання та продажу активів, строків їх зберігання і переміщення з одного портфеля в інший;
5. правила обліку, додержання нормативів, звітності, комп'ютерного забезпечення;

інвестиційна стратегія компанії передбачає

запровадження реальних інвестиційних проектів і формування портфелів такого типу. Ця форма інвестування забезпечує підприємству швидкий розвиток та освоєння нових видів продукції і розширення ринків збуту. Фінансові інвестиції здійснюються підприємством на високій стадії розвитку.

Інвестиційна стратегія інституційного інвестора

повинна бути спрямована на підтримку відповідних пропорцій між первинним і вторинним резервами активів у складі портфеля. Таким чином, інвестиційна стратегія має передбачати мінімальне використання активів вторинного, а тим паче первинного резервів для покращення фінансового стану, адже продаж цих паперів звичайно здійснюється за номінальною вартістю або нижче від номіналу.

3.2. Оцінювання ефективності інвестицій

Методи інвестиційного аналізу, можна поділити на три групи:

<p>1) методи оцінки ефективності інвестицій за допомогою співвідношення грошових надходжень (позитивних потоків) з витратами (негативними потоками). Ці методи на сьогодні є традиційними;</p>	<p>2) методи оцінки ефективності інвестицій за бухгалтерською звітністю;</p>	<p>3) методи оцінки ефективності інвестицій, які ґрунтуються на теорії часової вартості грошей.</p>
---	---	--

За допомогою цих методів здійснюється інвестиційний аналіз проектів, тобто оцінюється і порівнюється інвестиційна привабливість (ефективність) напрямів інвестування, окремих програм (проектів) або об'єктів.

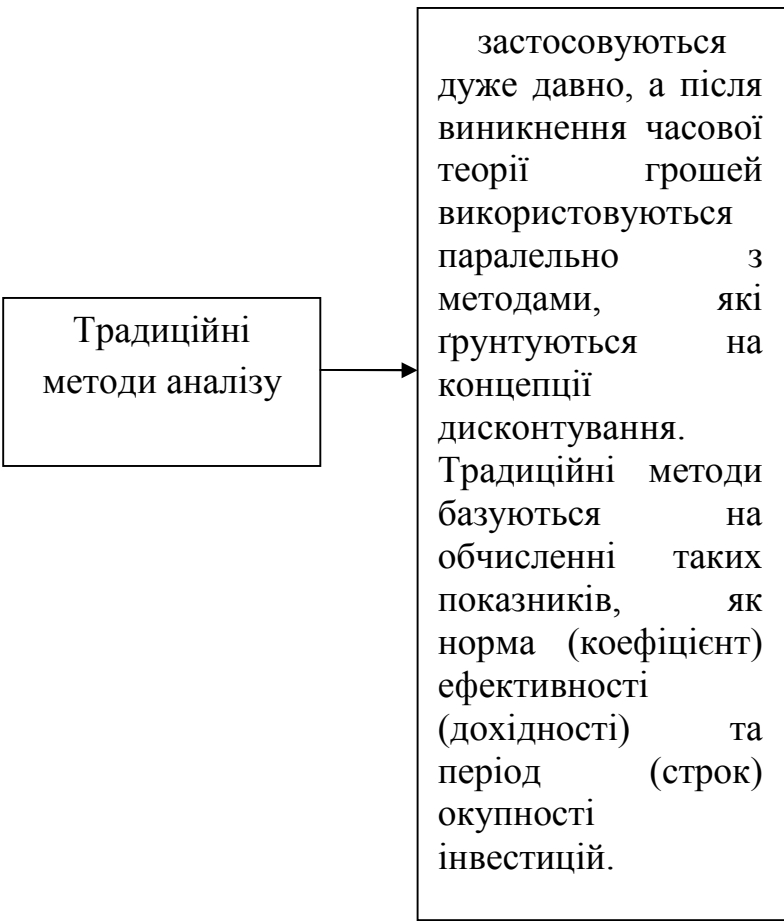
Розрізняють три види оцінки ефективності інвестицій: *фінансову* (комерційну), *бюджетну* та *економічну*.

Фінансова оцінка передбачає визначення фінансових результатів реалізації проекту для його безпосередніх учасників. Вона базується на очікуваній нормі дохідності, яка влаштовує всіх суб'єктів інвестування. При цьому інші наслідки впровадження проекту не враховуються.

Бюджетна оцінка ефективності віддзеркалює фінансові наслідки для різних рівнів бюджетів, тобто очікувані співвідношення видатків, податків та зборів. Показником бюджетної ефективності впровадження проекту є різниця між податками та видатками певного рівня бюджету, ступінь яких залежить від впровадження конкретного проекту.

Економічна ефективність інвестиційного проекту — це різниця між результатами і витратами за межами фінансової ефективності безпосередніх учасників проекту. Економічна оцінка характеризує ефективність проекту для народного господарства в цілому або для галузі, групи підприємств, регіону тощо.

Традиційні
методи аналізу

застосовуються дуже давно, а після виникнення часової теорії грошей використовуються паралельно з методами, які ґрунтуються на концепції дисконтування. Традиційні методи базуються на обчисленні таких показників, як норма (коефіцієнт) ефективності (дохідності) та період (строк) окупності інвестицій.

3.3. Визначення життєвого циклу проекту

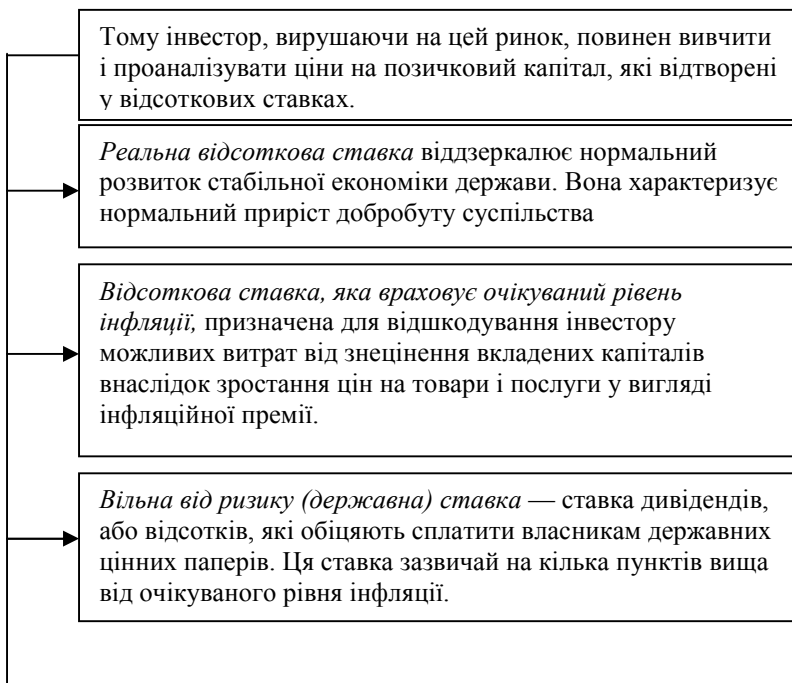
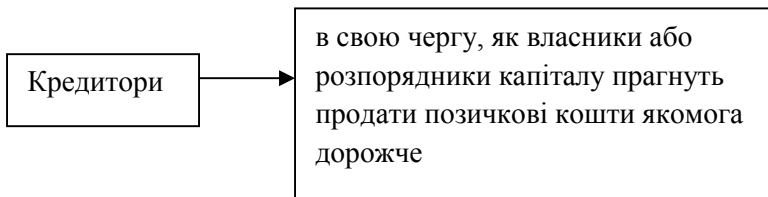
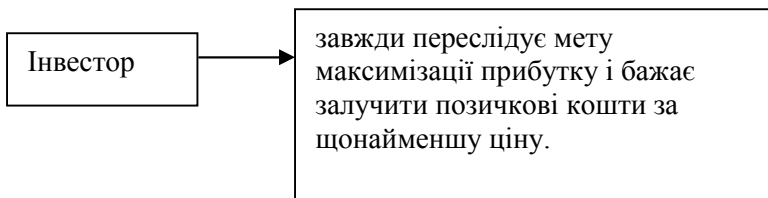
Життєвий цикл інвестиційного проекту, охоплює три фази:

1. **Передінвестиційні дослідження** до остаточного прийняття інвестиційного рішення (передінвестиційна фаза). До цієї фази належать: визначення інвестиційних можливостей; аналіз альтернативних варіантів та остаточний вибір проекту; попереднє техніко-економічне обґрунтування; розробка техніко-економічного обґрунтування; дослідницьке забезпечення проекту.

2. **Інвестиційна фаза:** проведення узгоджень; укладання контрактів; розробка проектно-кошторисної документації; будівництво, реконструкція або переоснащення; забезпечення керівника проекту; витрати на авторський нагляд і контроль; підготовка експлуатаційних кадрів; пуско-налагоджувальні роботи.

3. **Експлуатаційна фаза:** введення в експлуатацію; доведення до проектної потужності; витрати на підтримання діючих потужностей; витрати на оновлення основних фондів.

3.4. Визначення потреби в інвестиціях та вартості капіталу

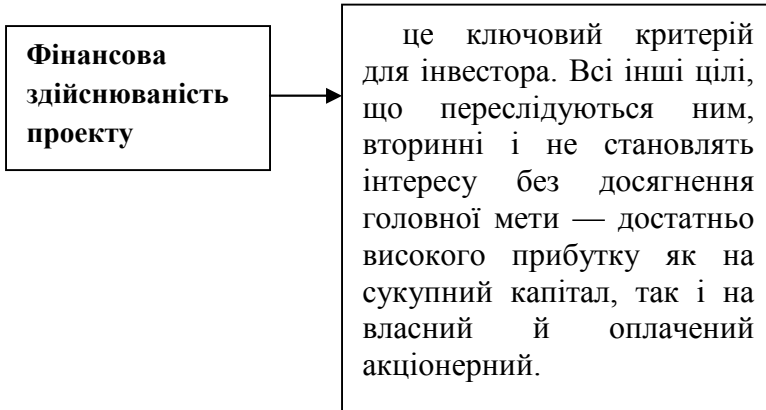

Бар'ерна ставка розраховується інвестором як мінімальна норма доходу, яку він прагне одержати від усіх своїх нових інвестицій. Прибутки, що мають бути отримані за нормою доходу, нижчою від бар'ерної ставки, не мають сенсу для інвестора через те, що вони тільки покривають витрати і видатки.

***Внутрішня
норма
дохідності***

норма прибутку від нових інвестицій, за якої річні інвестиції і майбутні позитивні грошові потоки дорівнюють один одному. Це норма, що задовольняє інвестора. В окремих випадках для стримання інвестиційної активності і вилучення вільних грошових коштів з обігу вона може бути значно підвищена. За стабільної економіки ця ставка дещо вища за ставку по державних цінних паперах.

3.5. Оцінка ймовірності та здійснюваності інвестиційного проекту

Головний інструментарій, що застосовується при оцінці проектів, такий:

- фінансові показники здійснюваності проекту;
- показники економічної ефективності;
- аналіз чутливості;
- аналіз беззбитковості;
- оцінка ймовірності;
- економічна оцінка проекту.

Характерними показниками фінансової здійснюваності проектів є:

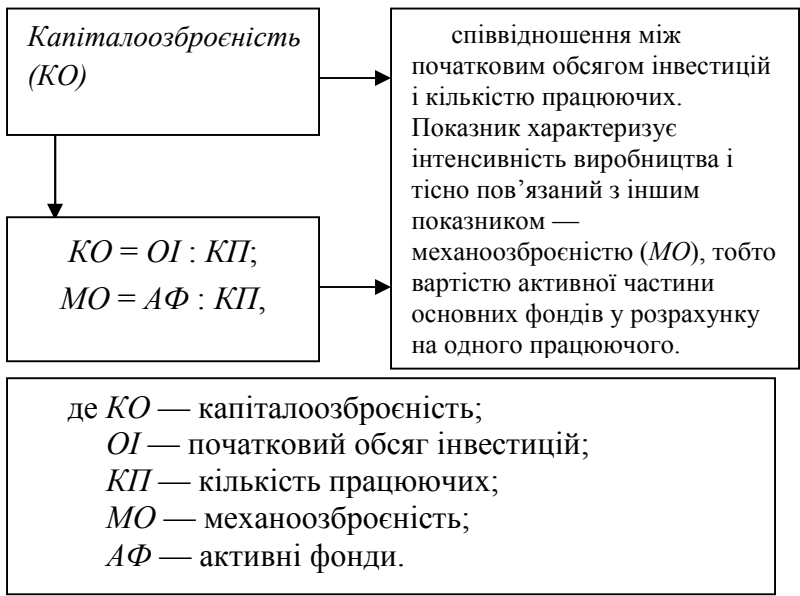
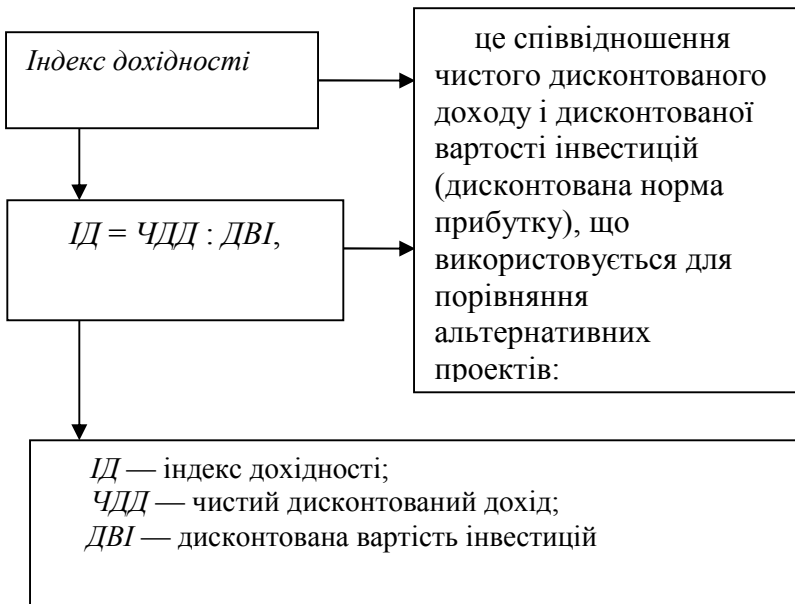

коефіцієнт співвідношення довгострокових запозичених коштів та акціонерного капіталу; коефіцієнт покриття; коефіцієнт абсолютної ліквідності; коефіцієнт покриття довгострокових зобов'язань; коефіцієнт співвідношення між дебіторською і кредиторською заборгованістю.

Показники економічної ефективності вимірюються щодо відповідних вкладень капіталу:

- відношенням чистих потоків реальних грошей до сплати корпоративного податку;
- те саме, але після сплати податку;
- відношенням прибутку (з урахуванням відсотків, що сплачуються по заборгованості);
- відношенням валового чистого прибутку до річного обсягу продаж.

Коефіцієнт оборотності капіталу (*КО*) обчислюється за формулою:

$$КО = ОР : ОК,$$

ОР — обсяг реалізації продукції;

ОК — середній розмір оборотного капіталу за певний період обігу (рік, квартал).

беззбитковість проекту

характеризується рівновагою обсягів продаж і відповідних витрат (інвестиційних і виробничих). Таку рівновагу називають точкою беззбитковості. В цій точці фірма працює беззбитково.

Беззбитковість досягається за такого рівняння:

$$(ЦО - ПВ) \cdot ОВ = ПВ_{рв},$$

де *ЦО* — ціна одиниці продукції;
ПВ — поточні змінні витрати у складі собівартості одиниці продукції;
ОВ — обсяг виробництва в натуральних одиницях;
ПВ_{рв} — річна величина постійних витрат.

Питання для самоперевірки:

1. Поняття інвестиційного ризику.
2. Методи вимірювання ризиків?
3. Які ви знаєте види інвестиційних ризиків?
4. Які ви знаєте способи захисту від інвестиційного ризику?
5. Поняття фінансових ресурсів.
6. Які ви знаєте способи залучення капіталу?
7. Обґрунтування структури джерел фінансування.
8. Формування структури джерел фінансування.
9. Які існують види лівериджа?

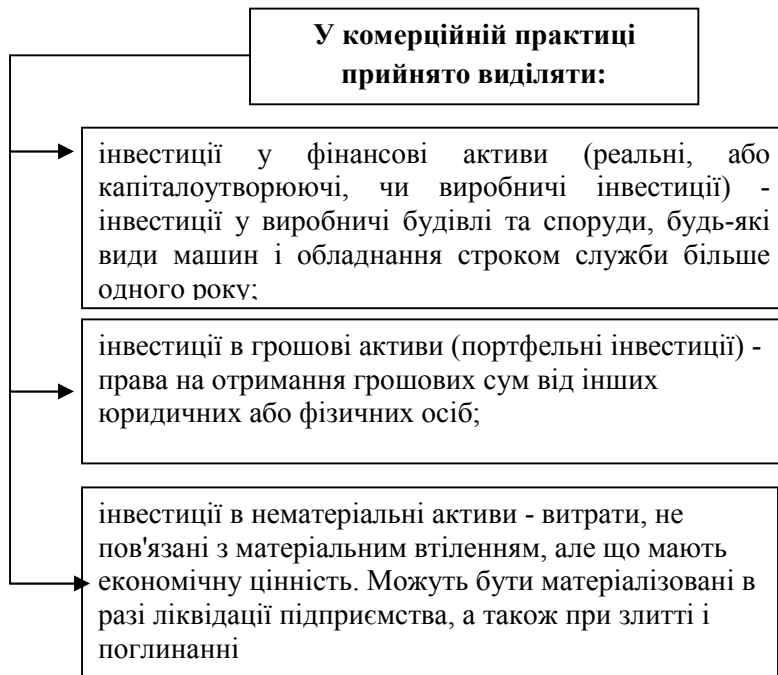
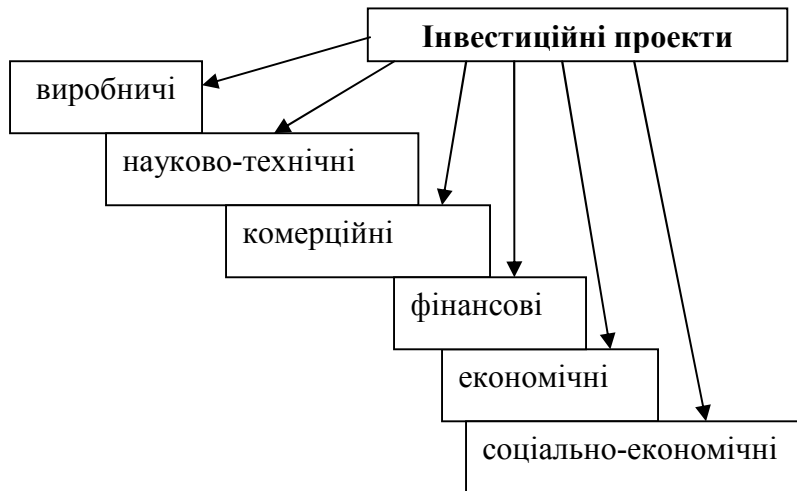
ТЕМА 7: Інвестиційні проекти

План:

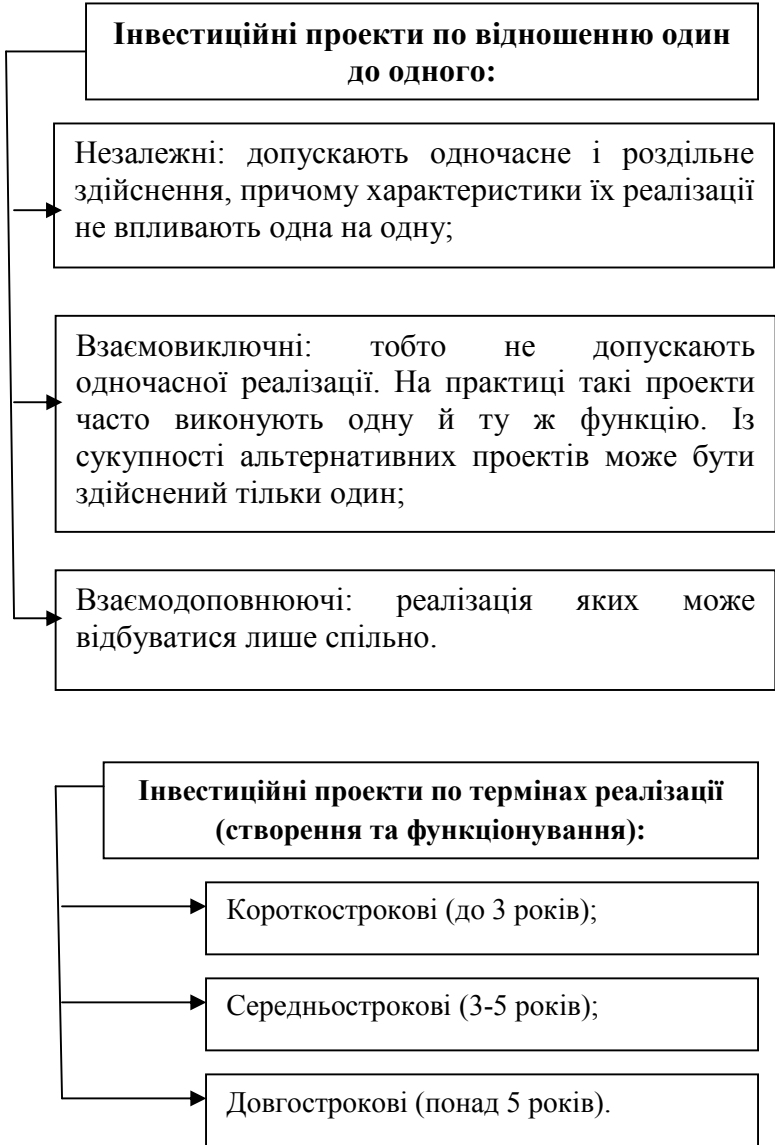
1. Визначення інвестиційного проекту.
2. Класифікація інвестиційних проектів.
3. Цілі інвестиційних проектів.
4. Причини закінчення інвестування життєвого циклу проекту.

1. Визначення інвестиційного проекту

Інвестиційний проект - економічний чи соціальний проект, що ґрунтується на інвестиціях, обґрунтуванні економічної доцільності, обсягу і термінів здійснення прямих інвестицій в певний об'єкт, що включає проектно-кошторисну документацію, розроблену відповідно до діючих стандартів.

2. Класифікація інвестиційних проектів

**Інвестиційні проекти за масштабами
(найчастіше масштаб проекту визначається
розміром інвестицій):**

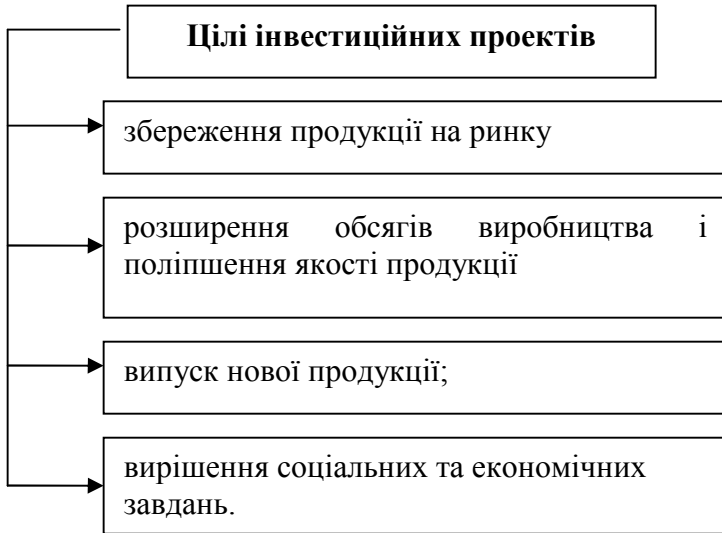
малі проекти, дія яких обмежується рамками однієї невеликої фірми, що реалізує проект. В основному вони представляють собою плани розширення виробництва та збільшення асортименту продукції, що випускається. Їх відрізняють порівняно невеликі терміни реалізації;

середні проекти - це найчастіше проекти реконструкції і технічного переозброєння існуючого виробництва продукції. Вони реалізуються поетапно, по окремих виробництвах, в суворій відповідності з наперед розробленими графіками надходження всіх видів ресурсів;

великі проекти - проекти великих підприємств, в основі яких лежить прогресивно «нова ідея» виробництва продукції, необхідної для задоволення попиту на внутрішньому і зовнішньому ринках;

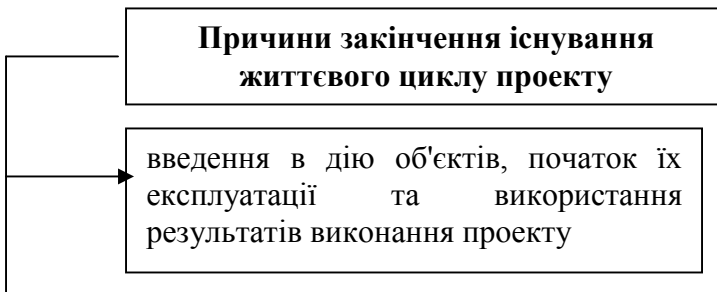
мегапроекти-це цільові інвестиційні програми, що містять безліч взаємопов'язаних кінцевих проектів. Такі програми можуть бути міжнародними, державними і регіональними.

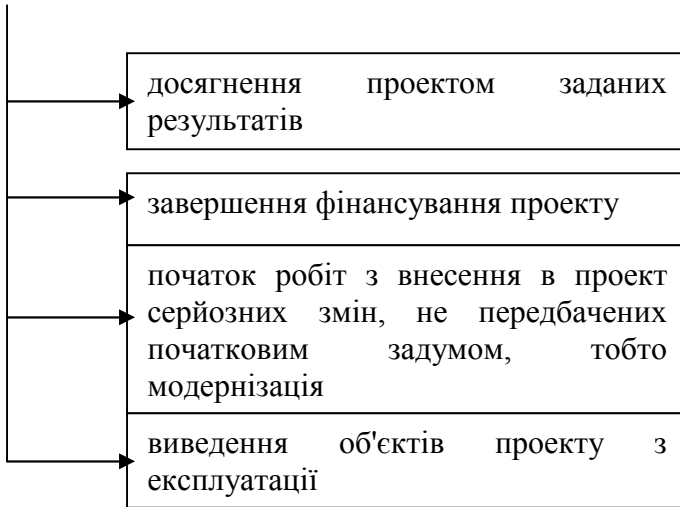
3. Цілі інвестиційних проектів

Проміжок часу між моментом появи проекту і моментом закінчення його реалізації називається життєвим циклом проекту (або проектним циклом).

4. Причини закінчення інвестування життєвого циклу проекту.

Питання для самоперевірки:

1. Дайте визначення інвестиційному проекту.
2. Які види інвестиційних проектів ви знаєте?
3. Які терміни реалізації інвестиційних проектів можна виділити?
4. Яким чином поділяються інвестиційні проекти за масштабами?
5. Назвіть основні цикли інвестиційних проектів.

ТЕМА 8. Фінансове забезпечення інвестиційного процесу.

План

1. Основні форми і джерела фінансування інвестиційного процесу.
2. Власні інвестиційні ресурси.
3. Характеристика позикового фінансування.

4. Характеристика акціонерного фінансування.
5. Характеристика лізингового фінансування

1. Основні форми та джерела фінансування інвестиційного процесу

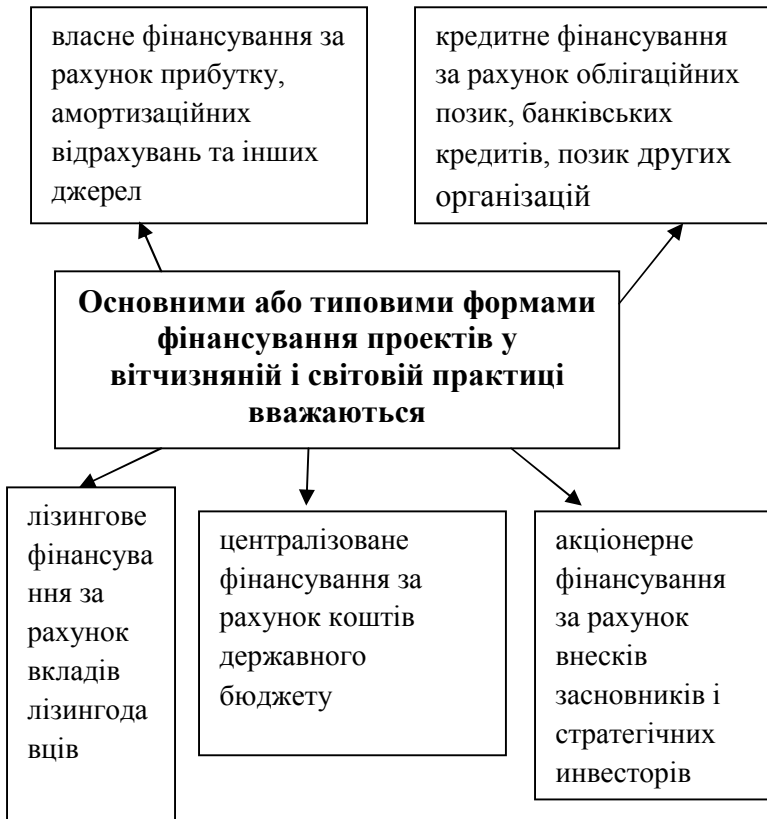

Рис.1.1

Форми інвестування

Таблиця.1.1

Форми фінансування	Джерела фінансування
Власні	Прибуток, амортизаційні відрахування
Централізоване	Федеральний бюджет, місцевий бюджет, позабюджетні фонди
Запозичені	Облігаційні позики, кредити російських банків, кредити іноземних банків, кредити міжнародних банків (МБРР, ЄБРР), позики інших (небанківських) організацій
Акціонерне	Вклади засновників, вклади стратегічних інвесторів
Лізингове	Вклади лізингодавців

2. Власні інвестиційні ресурси

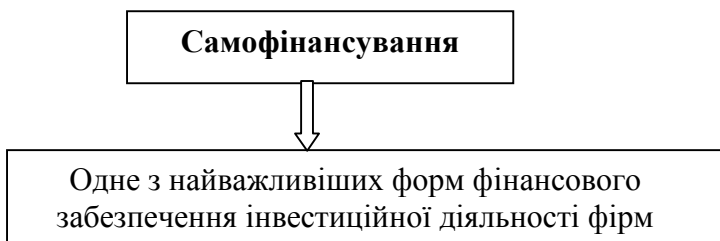

Рис.2.1

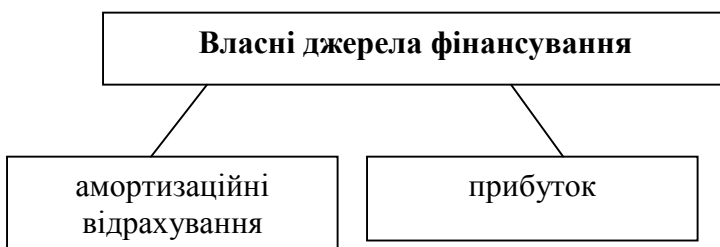

Рис.2.2

3. Характеристика запозиченого фінансування

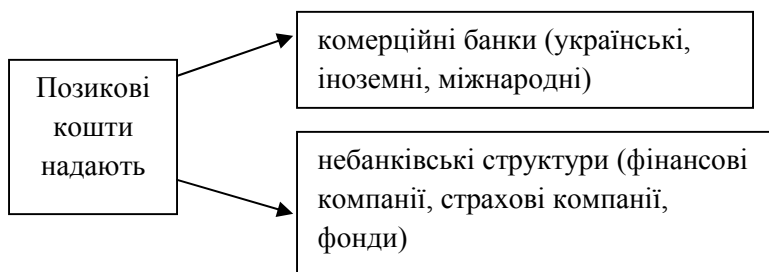

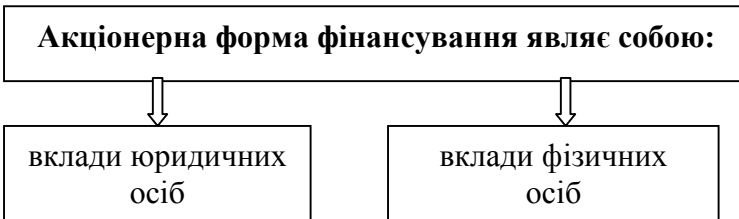
Рис.3.1

Класифікація займів

Таблиця 3.1.

Класифікація займів
Залежно від строку кредитування - короткостроковий (як правило, до 1 року); онкольний (на умовах повернення на першу вимогу кредитора); пролонгуємий (кредит, який продовжується шляхом видачі нової позики з більш пізнім терміном погашення); середньостроковий (до 3 років) ; довгостроковий
Залежно від форми кредиту - товарний, грошовий, вексельний, змішаний (комбінація вищенаведених форм); пов'язаний
Залежно від походження кредитора - український, іноземні, міжнародні кредитно-фінансові і небанківські установи.

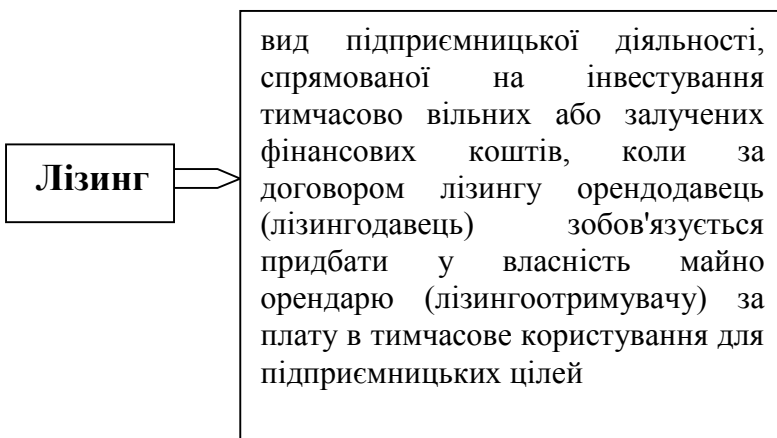
4. Характеристика акціонерного фінансування

Класифікація внесків інвесторів

Класифікація вкладів інвесторів
У залежності від методу фінансування - купівля-продаж пакета акцій основний емісії; купівля-продаж пакета акцій додаткової емісії; рекапіталізація (купівля пакетів акцій додаткової емісії засновниками).
Залежно від походження інвестора - засновники, зовнішні інвестори, зовнішні іноземні інвестори, зовнішні інвестори змішаного походження
Залежно від форми вкладу інвестора - грошова, товарна (устаткування), інтелектуальна власність (патенти, ліцензії).

5. Характеристика лізингового фінансування

Критерії класифікації лізингу

Критерії класифікації	Лізинг
В залежності від складу учасників	прямий (власник майна без посередників здає об'єкт в лізинг); непрямий (з участю посередників); поворотний (власник майна продає майно своєму майбутньому лізингодавцю, а потім бере його в оренду).
У залежності від окупності майна	фінансовий (термін оренди збігається з терміном повної амортизації майна); операційний (термін лізингового договору коротше, ніж термін служби майна).
Залежно від виду власності	лізинг рухомого майна; лізинг нерухомості; лізинг майна, що був у використанні.
У залежності від обсягу наданих послуг	чистий лізинг (все обслуговування бере на себе лізингоодержувач); лізинг з повним набором послуг (повне обслуговування орендованого майна покладається на лізингодавця); лізинг з частковим набором послуг (частина функцій з обслуговування орендованого майна покладається на лізингодавця).

Продовження таблиці 5.1.

Критерії класифікації	Лізинг
У залежності від сектора ринку	внутрішній лізинг; міжнародний лізинг
Залежно від характеру лізингових платежів	лізинг з грошовим платежем (всі платежі здійснюються в грошовій формі); лізинг з компенсаційним платежем (платежі здійснюються поставками продукції, виробленої на орендованому обладнанні); лізинг зі змішаним платежем.

Питання для самоперевірки

1. Приведіть типові форми інвестування?
2. Власні джерела фінансування складаються з?
3. Класифікація позикових коштів?
4. Поняття лізингу.
5. Класифікація лізингу.

ТЕМА 9. Освоєння інвестицій

План:

1. Освоєння інвестицій в різних сферах господарської діяльності.

1. Освоєння інвестицій в різних сферах господарської діяльності.

За 9 місяців 2009р. в області підприємствами та організаціями освоєно :

№ з/п	Назва	Сума, млн.грн	%
1.	капітальних інвестицій	1187	40,2
2.	з яких інвестиції в основний капітал	902	56,3

В економічній області традиційно провідне місце з освоєння інвестицій займає промисловість, на розвиток якої спрямовано:

№ з/п	Назва	Сума, млн.грн
1.	промисловість,	369
2.	сільського господарства, мисливства, лісового господарства	187
3.	підприємств транспорту та зв'язку	82
4.	торгівлі, ремонту автомобілів, побутових виробів та предметів особистого вжитку	59

У соціально–культурній сфері (житлове будівництво, освіта, охорона здоров'я та надання соціальної допомоги, діяльність у сфері культури та спорту, відпочинку та розваг) освоєно 121,2 млн.грн. капітальних вкладень, з них

88,7% використано на житлове будівництво.

Будівельниками завершено будівництво та введено в експлуатацію 188 житлових будівель загальною площею 38 тис.м², з яких 31 тис.м² побудовано в міських поселеннях. Обсяги введеного житла в порівнянні з 9 місяцями 2008р. становили 28,3%. Також в області введено в дію лікарню на 20 ліжок, поліклінічні заклади на 94 відвідування за зміну та будинок-інтернат для людей похилого віку та інвалідів на 17 місяць.

Крім того, в області введено в експлуатацію ряд виробничих об'єктів та потужностей, серед яких: лінія з переробки бішофіту на 1,1 тис.т, цех з виробництва спеціальних рідин та моторних олів на 1,7 тис.т, місцеві трубопроводи для транспортування газу протяжністю 8,4 км, міські АТС на 4,9 тис. номерів, станція технічного обслуговування легкових автомобілів та автомобільна заправна станція на 12,2 та 90,8 тис. обслуговуваних автомобілів, відповідно, автомобільно-газонаповнювальну компресорну станцію на 1,2 тис. заправок за добу, магазини на 6,5 тис.м² торговельної площі.

ГЛОСАРІЙ

А

Активи — власність у вигляді рухомого і нерухомого майна виробничого і невиробничого призначення, а також земля, лісові угіддя, запаси корисних копалин, що знаходяться в господарському користуванні, все те, що має грошову вартість і є власністю юридичних або фізичних осіб.

Акцепт — 1) згода платника сплатити вексель; 2) відповідь особи, якій була направлена *оферта*..

Амортизаційна політика — комплекс заходів, пов'язаний з вибором методів амортизації довгострокових активів, направлених на прискорене формування власних ресурсів фірм, стимулювання їх інвестиційної активності і так далі.

Ануїтет (англ. *annuity*) — 1) рента; платежі, що регулярно поступають; 2) угода або контракт, по якому фізична особа набуває право на суми, що регулярно поступають.

Андерайтинг — операції, пов'язані з покупкою нових емісій цінних паперів з метою їх подальшого розміщення.

Асигнування — виділення певної суми грошових коштів на які-небудь витрати.

Б

Балансовий прибуток — прибуток фірми до вирахування з неї податкових і інших обов'язкових платежів.

Балансова вартість акції — показник, що характеризує забезпеченість акцій реальними активами. Рівний величині акціонерного капіталу і резервного фонду

фірми по балансу, що доводиться на одну акцію.

Безризикова норма прибутковості — норма прибутковості по інвестиціях, що характеризується мінімальним ризиком втрати капіталу і доходу.

Бюджет — 1) розпис, кошторис грошових доходів і витрат держави, міста, району, установи проекту; 2) сукупність доходів і витрат сім'ї або окремої особи на певний період часу.

Бюджет (кошторис) довгострокових витрат (англ. *Capital budget*) — суми, виділені організацією на фінансування майбутніх капіталовкладень.

Бюджетна ефективність — це оцінка інвестиційного проекту на вимогу органів державного і/або регіонального управління для бюджетів різних рівнів або консолідованого бюджету.

В

Валові інвестиції — сукупний об'єм інвестицій, направлених на придбання засобів виробництва, нове будівництво, приріст товарно-матеріальних запасів протягом певного періоду.

Валютний ризик — ризик, пов'язаний з можливістю несприятливої зміни валютного курсу.

Вартість грошей термінова (англ. *time value of money*) — вартість грошей, що змінюється з течією часу (наприклад, сто рублів, отримані через рік, можуть мати меншу вартість чим сто рублів отримані сьогодні).

Вартість капіталу (англ. *cost of capital*) — вартість залучення засобів для фінансування капітальних вкладень або дохід, компенсуючий інвесторові вартість залучення засобів.

Вартість капіталу альтернативна (англ. *opportunity cost of capital*) — дохід від інвестицій компенсуючий інвесторові втрату можливості вкласти засоби у

вигідніший захід.

Вартість капіталу середневзвешенная (англ. *weighed average cost of capital*, сокр. — *WACC*) — величина, що відображає структуру капіталу, тобто питома вага власних, привернутих і позикових засобів.

Вартість чиста поточна (англ. *net present value*, сокр. — *NPV*) — вартість, отримана шляхом дисконтування на певний період часу різниці всіх залишків і приток грошових засобів, які накопичилися за весь період реалізації проекту при фіксованій (визначеною) ставці прибутковості.

Венчурне фінансування (від англ. *venture* — ризик) — фінансування інвестицій в нові сфери діяльності, пов'язане з великим ризиком, в розрахунку на отримання значного прибутку.

Віха — подія або дата в ході здійснення проекту. Використовується для відображення стану завершеності тих або інших робіт.

Витрати — здійснювані вкладення; витрати, пов'язані з виробничою діяльністю. Виділяють довгострокові витрати (по здійсненню капітальних вкладень, придбанню довгострокових активів) і поточні (витрати виробництва і звернення). Поточні витрати можуть бути постійними і змінними.

Внутрішня норма прибутковості (ВИГЛЯД), внутрішня норма дисконту, внутрішня норма рентабельності — це таке позитивне число E_n , яке при нормі дисконту $E = E_n$ приводить чистий дисконтований дохід до 0, при всіх великих значеннях E - негативний. Інші назви Internal Rate of Return, IRR.

Г

Графік мережевий — інформаційно-динамічна (мережева) модель, що зображає взаємозв'язок і

результати всіх робіт, необхідних для досягнення заданої мети в системі мережевого планування і управління.

Грошовий потік — потік грошових коштів, що характеризує результат діяльності фірми, визначуваний як різниця між зустрічними грошовими потоками фірми, — що входять і витікаючими. Може бути позитивним і негативним. У інвестиційному аналізі показник, що характеризує ефект інвестицій у вигляді повертаних інвесторові грошових коштів.

Д

Депозит — внесок, вигляд грошових і інших активів, поміщених в кредитно-фінансові інститути.

Державні інвестиції — вкладення, здійснювані державними органами влади і управління, а також підприємствами державної форми власності.

Диверсифікація інвестицій — вид інвестиційної стратегії, пов'язаний з розширенням або зміною інвестиційної діяльності.

Дивідендна політика — політика фірми по розподілу доходу акціонерного суспільства, що визначає співвідношення між виплачуваною у вигляді дивідендів і такою, що капіталізується частинами.

Дисконтна ставка — ставка, по якій здійснюється приведення майбутньої вартості засобів, що інвестуються, до їх поточної вартості.

Дисперсія — показник, використовуваний для кількісної оцінки ризиків. Характеризує відхилення конкретних величин від їх середнього значення в квадраті.

Дисконтування (англ. *discount*) — наведення різночасних показників до зіставного вигляду; метод визначення справжньої (сучасної) вартості майбутніх надходжень.

Діаграма (графік) Ганта — горизонтальна лінійна -

діаграма, на якій завдання проекту представляються відрізками, що характеризують дати початку і закінчення, затримки та, можливо, інші часові параметри.

Документація проектно - кошторисна — сукупність всіх необхідних креслень (архитектурно-будівельних, технологічних, електротехнічних та ін.) і кошторисів на всі види витрат і робіт, що розробляються переважно на конкурсній основі, зокрема для торгів підряду (*тендеру*).

Ж

Життєвий цикл інвестиційного проекту — період часу, протягом якого реалізуються цілі, поставлені в проекті. Включає три основні етапи: передінвестиційний етап, етап інвестування, етап експлуатації створених об'єктів.

З

Завдання на проектування — документ (підстава) для складання (розробки) проекту.

Збалансований інвестиційний портфель — портфель, що складається з різних інвестиційних об'єктів, характеризується збалансованістю доходів, ризик і ліквідності і відповідністю якостям, заданим при його формуванні.

І

Інвестиції — сукупність витрат, що реалізуються у формі вкладень капіталу в різні галузі і сфери економіки, в об'єкти підприємницької і інших видів діяльності для отримання прибутку (доходу) і досягнення як індивідуальних цілей інвестора, так і позитивного соціального ефекту.

Інвестиційна діяльність - в широкому сенсі - сукупна

діяльність по вкладенню грошових коштів і інших цінностей в проекти, а також забезпечення віддачі вкладень. У вузькому сенсі - покупка/продаж довгострокових активів і інших об'єктів інвестування, що не є грошовими еквівалентами.

Інвестиційна політика — комплекс заходів щодо організації і управління інвестиційною діяльністю, направлених на забезпечення оптимальних об'ємів і структури інвестиційних активів, зростання їх прибутковості при допустимому рівні ризиків. Припускає формування системи цільових орієнтирів інвестиційної діяльності, вибір найбільш ефективних способів їх досягнення. Найважливішими елементами інвестиційної політики є стратегічні і тактичні процеси управління інвестиційною діяльністю.

Інвестиційна стратегія — визначення довгострокових цілей інвестиційної діяльності і шляхів їх досягнення.

Інвестиційна тактика — вироблення оперативних цілей короткострокових періодів і засобів їх реалізації, що деталізує інвестиційну стратегію.

Інвестиції в об'єкти тезаврації — вкладення капіталу з метою накопичення скарбів (вкладення в золото, срібло, інші дорогоцінні метали, коштовні камені і вироби з них, а також в предмети колекційного попиту).

Інвестиційні брокери — професійні організації або окремі фізичні особи, які ведуть посередницьку діяльність на фондовому ринку у вигляді зведення покупців і продавців цінних паперів і здійснення операцій з цінними паперами за комісійну винагороду.

Інвестиційні дилери — професійні організації або окремі фізичні особи, ведучі посередницьку діяльність на фондовому ринку, які здійснюють покупку цінних паперів від свого імені і за свій рахунок з метою їх подальшого розміщення серед інвесторів.

Інвестиційні інститути — професійні організації або фізичні особи, які здійснюють діяльність на ринку цінних паперів як виняткову, тобто що не допускає поєднання з іншими видами діяльності. До інвестиційних інститутів відносять інвестиційні банки, інвестиційні компанії і фонди, а також фондові біржі, інвестиційних брокерів, дилерів, консультантів та ін.

Інвестиції в цінні папери — вкладення в акції, облігації і інші цінні папери, випущені як приватними підприємствами і компаніями, так і державою, і місцевими органами влади.

Інвестиції валові — загальний об'єм засобів, що інвестуються, направляються в основний капітал і матеріально-виробничі запаси.

Інвестиції державні — інвестиції, здійснювані державними і місцевими органами влади і управління за рахунок засобів бюджетів, позабюджетних фондів і позикових засобів, а також державними підприємствами і організаціями за рахунок власних, позикових і повернутих засобів.

Інвестиції непрямі — інвестування капіталу, здійснюване через інвестиційних і фінансових посередників.

Інвестиції прямі — інвестиції, при яких вкладення капіталу в об'єкти інвестування здійснюються інвестором самостійно без допомоги фінансових посередників.

Інвестиційний фонд — організація, заснована у формі акціонерного суспільства, яка здійснює діяльність на ринку цінних паперів як виняткову, тобто що не допускає її поєднання з іншими видами діяльності.

Інвестиційний ризик — вірогідність виникнення фінансових втрат у вигляді втрати капіталу або доходу у зв'язку з невизначеністю умов інвестиційної діяльності.

Індекс прибутковості витрат — відношення суми грошових приток (накопичених надходжень) до суми грошових відтоків (накопичених платежам).

Інвестиції реальні — вкладення в основний капітал і на приріст матеріально - виробничих запасів.

Інвестиції сумісні — вкладення, здійснювані суб'єктами даної країни і іноземних держав.

Інвестиції фінансові — вкладення в цінні папери, банківські депозити і іноземні валюти, в об'єкти тезаврації.

Інвестиції чисті — сума валових інвестицій, зменшена на розмір амортизаційних відрахувань в певному тимчасовому періоді.

Інвестиційна політика — діяльність, що відображає системи передумов, можливостей і умов для інвестиційної активності всіх суб'єктів господарювання з метою підйому економіки, підвищення ефективності виробництва і вирішення соціальних проблем. Розрізняють державну, галузеву, регіональну і інвестиційну політику підприємств. **Інвестиційний менеджмент** - управління інвестиціями в конкретну галузь економіки або в розвиток підприємства. Інвестиційний менеджмент включає чотири стадії: - дослідження, планування і розробка проекту; - реалізація проекту; - поточний контроль і регулювання в ході реалізації проекту; - оцінка і аналіз досягнутих результатів.

Індекс прибутковості дисконтованих витрат — відношення суми дисконтованих грошових приток (накопичених надходжень) до суми дисконтованих грошових відтоків (накопичених платежів).

Індекс прибутковості інвестицій (ІП) - відношення суми елементів грошового потоку від операційної діяльності до абсолютної величини суми елементів

грошового потоку від інвестиційної діяльності.

Індекс прибутковості дисконтованих інвестицій (ІПД)

- відношення суми дисконтованих елементів грошового потоку від операційної діяльності до абсолютної величини суми дисконтованих елементів грошового потоку від інвестиційної діяльності.

Інжиніринг — надання інженерно-консультаційних або комерційних послуг з підготовки і забезпеченню виробництва і реалізації продукції, будівництва і експлуатації об'єктів.

Інтервал планування — крок розрахунку, що забезпечує можливість обліку притоку і відтоку грошових коштів.

К

Капіталізація фондового ринку — показник, що характеризує масштаби операцій на фондовому ринку. Визначається як сумарна ринкова вартість цінних паперів, що знаходяться в обороті.

Компаундінг — нарахування складних відсотків з метою визначення величини майбутньої вартості.

Консервативна інвестиційна політика — інвестиційна політика, направлена на мінімізацію ризиків вкладень при невисокому гарантованому рівні доходу.

Капітал венчурний — інвестиції у венчурні (ризикові) проекти освоєння нових технологій, видів продукції або послуг. Їх принципова особливість полягає в необов'язковості повернення.

Капітал позиковий — капітал в грошовій формі, що надається фізичним і юридичним особам на умовах поворотності за плату (позиковий відсоток).

Керівник портфелем (portfolio manager) - людина, яка використовує інформацію від фінансових аналітиків для створення портфеля фінансових активів.

Компанія фонду (Fund manager), що управляє, - звичайна юридична особа, що наймається інвесторами з метою розпорядження їх засобами, вкладеними до фонду для ефективного фінансування нового бізнесу або розвитку того, що існує.

Концесійна система — система, заснована на угоді між державою і приватними інвесторами (часто іноземними) про передачу в експлуатацію на певний термін природних багатств, підприємств, інших господарських об'єктів.

Кон'юнктура інвестиційного ринку — сукупність чинників, що визначають співвідношення попиту, пропозиції, рівня цін, конкуренції і об'ємів реалізації на інвестиційному ринку або сегменті інвестиційного ринку.

Кругообіг інвестицій — рух інвестицій, в ході якого вони послідовно проходять всі фази відтворення від моменту мобілізації інвестиційних ресурсів до отримання доходу (ефекту) і відшкодування вкладених засобів. Сукупність кругообігу виступає як оборот інвестицій.

Л

Лог (англ. *log*) — розривши в часі між двома явищами або процесами, що знаходяться в причинно-наслідковому зв'язку.

Лізинг — комплекс майнових відносин, що виникають при передачі об'єкту лізингу (рухомого і нерухомого майна) в тимчасове користування на основі його придбання і здачі в довгострокову оренду. Використовується як одне з позикових джерел фінансування інвестицій.

Ліквідність інвестицій — здатність об'єктів інвестування бути реалізованими протягом короткого

проміжку часу без істотних втрат своїй вартості.

Ліцензія — дозвіл державних органів на здійснення торгової або іншої діяльності в певній сфері.

М

Майбутня вартість грошей (future value — FV) — сума коштів, в яку засоби, що інвестуються сьогодні, перетворяться через певний період часу в результаті нарощування первинної суми на величину доходу, що розраховується з урахуванням норми прибутковості.

Маржинальна вартість ресурсів — вартість додаткового корисного ефекту, який виникає в результаті використання додаткової одиниці капіталу.

Метод лінійної амортизації — метод, що припускає рівномірне нарахування амортизації на довгострокові активи відповідно до затверджених норм амортизаційних відрахувань.

Метод Монте-Карло (англ. *Monte Carlo simulation*) — метод, в основі якого лежить генерування випадкових чисел, що забезпечує формування штучним шляхом статистичних даних.

Метод окупності — метод оцінки ефективності капітальних вкладень, у складі якого лежить числення терміну повернення інвестицій.

Метод прискореної амортизації — метод, що припускає нарахування амортизації на довгострокові активи по підвищених нормах з метою швидшого списання їх вартості.

Метод таргетирования — спосіб регулювання величини і темпів зростання грошової маси за допомогою встановлення цільових орієнтирів зростання грошових агрегатів на майбутній період виходячи з очікуваного підвищення виробничого потенціалу і зростання цін протягом даного періоду.

Методи фінансування інвестицій — способи фінансування інвестиційних проєктів, до основних з яких відносять самофінансування, акціонування, кредитне фінансування, лізинг, змішане фінансування.

Моделювання (англ. *simulation*) — метод дослідження шляхом побудови моделей реально існуючих предметів і явищ; широко застосовується для оцінки ризиків інвестиційних проєктів, якщо чинники ризиків численні.

Н

Нарощування — спосіб оцінки майбутньої вартості інвестицій, поступове збільшення первинної суми вкладень шляхом приєднання до неї доходу розрахованого з урахуванням певної норми прибутковості.

Несистематичний ризик — вид інвестиційних ризиків, пов'язаних з інвестиційною діяльністю конкретного суб'єкта або з вкладеннями в конкретні об'єкти інвестування, негативних наслідків яких можна в істотному ступені уникнути при підвищенні ефективності управління інвестиційною діяльністю.

Норма дисконту (Е) — норма, що задається, прибутку, використовувана при оцінці ефективності ІІ. Норми дисконту можуть бути: комерційними, учасника проєкту, соціальними, бюджетними.

Норма прибутковості (ВНП) або прибутку внутрішня (англ. *internal rate of return*, сокр. — *IRR*) — норма дисконту (*Е_{вн}*), при якій приведений ефект рівний приведеним капітальним вкладенням. Синонім — внутрішня окупність.

Норма прибутку розрахунковий (англ. *accounting rate of return*, сокр. — *AROR*) — чистий прибуток, очікуваний від інвестицій.

Норма прибутку необхідна номінальна (англ. *nominal*

regarded rate of return) — норма прибутку, що враховує зростання вартості майбутніх грошових потоків, обумовлене інфляцією.

Норма прибутку необхідна реальна (англ. *real required rate of return*) — необхідна норма прибутку, що не відображає впливу інфляції на вартість майбутніх грошових надходжень.

О

Об'єкти інвестицій — різні види реальних і фінансових активів, які служать об'єктами інвестиційних вкладень.

Оптимальний інвестиційний портфель — інвестиційний портфель, сформований відповідно до заданого співвідношення прибутковості, ризиків і ліквідності.

Опитувальник — документ, що містить відомості про основні критерії попередньої кваліфікації, які пред'являються до претендента.

Організаційно-економічний механізм реалізації проекту -форма взаємодії учасників проекту, що фіксується в проектних документах.

П

Пайовий інвестиційний фонд — різновид інвестиційних фондів, що є майновим комплексом без створення юридичного обличчя, право власності на який належить інвесторам — власникам інвестиційних паїв, а управління передається юридичній особі — компанії, що управляє.

Партнер (General partner), **що управляє**, - юридична або фізична особа, вибрана інвесторами як старший партнер, на якого лягає відповідальність по управлінню фондом (здійснюваному їм самим або через найману компанію фонду, що управляє). Партнер, що управляє,

несе повну відповідальність, на відміну від решти партнерів, відповідальність яких обмежена їх часткою участі в товаристві.

Позикові джерела фінансування інвестицій — грошові ресурси, отримані в позику на певний термін і що підлягають поверненню із сплатою відсотка. Позикові джерела включають: засоби, отримані від випуску облігацій, інших боргових зобов'язань, а також кредити банків, інших фінансово-кредитних інститутів, держави.

Портфель доходу — інвестиційний портфель, сформований виходячи з пріоритетності критерію максимізації поточного доходу.

Портфельні інвестиції — вкладення в економічні активи з метою витягання доходу (у формі приросту ринкової вартості інвестиційних об'єктів, дивідендів, відсотків, інших грошових виплат) і диверсифікації ризиків.

Портфель реальних інвестиційних проектів — інвестиційний портфель, що включає реальні інвестиційні проекти.

Портфель зростання — інвестиційний портфель, сформований виходячи з пріоритетності критерію приросту капіталу.

Портфель цінних паперів — інвестиційний портфель, що складається з придбаних цінних паперів.

Потужність проектна — об'єм випуску продукції (виконання робіт, надання послуг) за певний період, прийнятий в проектному завданні на будівництво нового і реконструкцію діючого підприємства.

Прибутковість інвестицій (англ. return on investment, сокр. — ROI) — прибуток фірми, представлений у вигляді доходу (у відсотках) на капітал, вкладений в реалізацію проекту або інший захід. Синонім — прибуток на капітал.

Привернуті джерела фінансування інвестицій — засоби, надані на постійній основі, по яких може здійснюватися виплата власникам цих засобів доходу (у вигляді дивіденду, відсотка) і які можуть практично не повертатися власникам. У їх складі: засоби від емісії акцій, додаткові внески (паї) в статутний капітал, а також цільове державне фінансування на безвідплатній або пайовій основі.

Період базовий — період часу (місяць, квартал, рік і т. п.) або момент (дата), що приймається для зіставлення з даними іншого, як правило, подальшого періоду (моменту), званого поточним (звітним).

Політика інвестиційна — система заходів, що визначають пріоритетні напрями інвестицій.

Помірний інвестор — інвестор, що орієнтується на рівень доходу, який може формуватися як за рахунок дивідендних і процентних виплат, так і за рахунок курсової різниці при розрахованому рівні ризику.

Поточна (приведена) вартість грошових коштів (present value — PV) — первинна величина суми грошових коштів, що інвестуються з метою отримання доходу в майбутньому. Визначається як сума майбутніх грошових надходжень, приведених з урахуванням певної ставки відсотка (дисконтної ставки) до теперішнього часу.

Прибуток ризиковий (англ. *risk premium*) — додатковий прибуток інвестора, що додається до безризиковому прибутку при вкладенні засобів в ризикові проекти. Розмір її прямо пропорційний ризикованій інвестиції.

Прогнозні ціни — ціни (з урахуванням інфляції) на майбутніх кроках розрахунку.

Проектні матеріали — документи, що містять опис і обґрунтування проекту.

Проект інвестиційний (англ. *investment project*) —

системно обмежений і закінчений комплекс робіт, заходів і документів, фінансовим результатом якого є прибуток (дохід), а матеріально-речовим — нові або такі, що реконструюються основні фонди (комплекси об'єктів).

Р

Реальні інвестиції — вкладення в реальні економічні активи: матеріальні ресурси (елементи фізичного капіталу, інші матеріальні активи) і нематеріальні активи (науково-технічна, інтелектуальна продукція і так далі).

Ринковий механізм інвестування — механізм здійснення інвестиційного процесу на основі взаємодії інвестиційного і фінансового ринків, функціонування розвиненої мережі фінансових посередників, що забезпечують акумуляцію фінансових ресурсів сберегателів (сектори економіки, де є вільний капітал) з метою їх подальшого розміщення між споживачами інвестицій виходячи з прибутковості операцій як критерію ефективності інвестування.

Рентабельність капіталу — прибуток, отриманий на рубель вкладеного капіталу.

С

Самофінансування — спосіб фінансування, що припускає використання власних джерел.

Система колективного інвестування — сукупність небанківських фінансово-кредитних інститутів, що здійснюють залучення засобів індивідуальних приватних інвесторів з подальшим розміщенням їх в об'єкти інвестування.

Систематичний (ринковий) ризик — ризик, загальний для всіх учасників інвестиційної діяльності і форм інвестування. Визначається чинниками, на які інвестор

при виборі об'єктів інвестування не може вплинути.

Средневзвешенная вартість капіталу — показник, що характеризує рівень необхідної прибутковості вкладень інвестора. Визначається як сума величин вартості кожного з джерел капіталу, помножених на індекс їх частки в загальній вартості капіталу.

Стратегічний інвестор — інвестор, діяльність якого направлена на захоплення сфери впливу і встановлення контролю над власністю шляхом придбання паритетного пакету акцій.

Структура джерел фінансування інвестицій — співвідношення різних джерел фінансування інвестицій в загальному об'ємі ресурсів, призначених для інвестування.

Суб'єкти інвестиційної діяльності — фізичні і юридичні особи, що є інвесторами, користувачами об'єктів інвестування і іншими учасниками інвестиційної діяльності

Структура капітальних вкладень відтворювальна — співвідношення витрат на нове будівництво, розширення, реконструкцію і технічне переозброєння підприємств, що діють, в загальному об'ємі вкладень.

Структура капітальних вкладень галузева — співвідношення між об'ємами капітальних вкладень в різні галузі економіки в загальному об'ємі вкладень.

Структура капітальних вкладень технологічна — співвідношення між витратами на будівельно-монтажні роботи, витратами на придбання устаткування, інструменту і інвентаря і іншими витратами (проектно-изыскательские, геолого-разведочные роботи, зміст дирекції підприємства, що будується, підготовка експлуатаційних кадрів і тому подібне) у загальному об'ємі вкладень.

Ставка дисконтна (англ. *discount rate*) — 1) процентна

ставка, вживана при дисконтуванні; 2) необхідна норма прибули, по ставці якої майбутні доходи дисконтуються на теперішній момент часу.

Структура управління проектом організаційна — впорядкована сукупність органів керівників інвестиційним проектом і що знаходяться в певному взаємозв'язку і супідрядності.

Суспільства взаємного кредиту — кредитні організації, обслуговуючі дрібний і середній бізнес. Учасники суспільств взаємного кредиту — фізичні і юридичні особи, що формують за рахунок вступних внесків капітал суспільства і зобов'язані нести відповідальність по своїх боргах, а також операціях суспільства у розмірі відкритого ним кредиту.

Т

Термін окупності — період часу, протягом якого здійснюється повне відшкодування суми коштів, що інвестуються, за рахунок доходів, що отримуються від реалізації інвестиційного проекту.

Термін окупності капітальних вкладень (англ. *payback period*, сокр. — *PP*) — термін, за який доходи від інвестицій (не дисконтовані) покривають первинні витрати.

Технічний аналіз інвестиційного ринку — аналіз, що ґрунтується на оцінці ринкової кон'юнктури і динаміки курсів шляхом побудови і дослідження графіків динаміки окремих показників в даному періоді, знаходженні певної тенденції (тренда) і її екстраполюванні на перспективу.

У

Управління проектами - додаток знань, досвіду, засобів і практичних підходів до робіт проекту для задоволення

вимог, що пред'являються до проекту. Управління проектами здійснюється за допомогою наступних процесів: ініціація, планування, виконання, управління і завершення.

Ф

Фінансові інвестиції — вкладення засобів в різні фінансові активи: цінні папери, паї і пайові участі, банківські депозити і тому подібне

Фінансові інструменти — об'єкти інвестування, що є різними фінансовими активами.

Фінансові компанії — фінансові інститути, що спеціалізуються на кредитуванні продажів споживчих товарів в розстрочку і видачі споживчих позик.

Фінансові посередники — фінансово-кредитні інвестиційні інститути, що здійснюють акумуляцію інвестиційних ресурсів з метою їх подальшого розміщення.

Фінансовий ринок — ринок, де об'єктом купівлі-продажу є фінансові активи. Основні сегменти фінансового ринку — ринок кредитних ресурсів і ринок цінних паперів.

Фондова біржа — інституційний організований ринок цінних паперів, що функціонує на основі централізованих пропозицій про купівлю-продажі цінних паперів, що виставляються біржовими брокерами по дорученнях інституційних і індивідуальних інвесторів.

Фондовий індекс — індикатор кон'юнктури фондового ринку, середній показник динаміки курсової вартості акцій провідних компаній.

Фондовіддача (капиталоотдача) — показник ефективності використання основних фондів фірми, що розраховується як відношення об'єму виробництва продукції (об'єму продажів) до вартості основних

фондів.

Фундаментальний аналіз інвестиційного ринку — аналіз, що базується на оцінці ефективності діяльності підприємства-емітента, вивченні комплексу показників фінансового стану підприємства, тенденцій розвитку галузі, до якої воно належить, ступеня конкурентоспроможності вироблюваної продукції.

Фінансування бюджетне — надання (як правило, безвідплатне) юридичним і фізичним особам бюджетних коштів на здійснення і розвиток їх діяльності і інші цілі, включаючи фінансування проектів.

Фінансовий проект — це окремий і особливий випадок інвестиційного проекту. Його мета — досягнення фінансових результатів шляхом вибору оптимальної схеми потоку платежів, що направляються від кредитора до дебітора.

Ч

Чистий дохід (ЧД) — накопичений ефект (сальдо грошового потоку) за розрахунковий період.

Чистий дисконтований дохід (ЧДД) — накопичений дисконтований дохід за розрахунковий період. Інші назви - ЧДД, інтегральний ефект, Net Present Value, NPV.

Чиста приведена вартість (net present value) - приведена до теперішнього моменту часу вартість майбутніх надходжень, очікуваних від здійснення інвестицій за вирахуванням вартості інвестицій.

Чистий дисконтований дохід — критерійний показник ефективності інвестицій, що розраховується як різниця між сумою грошових надходжень в результаті реалізації проекту (дисконтованих до поточної вартості) і сумою дисконтованих поточних вартостей всіх інвестиційних вкладень.

Е

Експортне фінансування — спосіб мобілізації іноземних інвестицій підприємствами, пов'язаний із залученням іноземних виробників, зацікавлених в експорті виробничо-технічної продукції.

Емісія — випуск в звернення грошових знаків, платіжних засобів, цінних паперів, в результаті якого зростає грошова маса.

Ефективність інвестицій — співвідношення результатів, отриманих в результаті реалізації інвестиційного проекту, і інвестиційних вкладень. Вимірюється комплексом показників, основними з яких є: чистий дисконтований дохід, індекс прибутковості, внутрішня норма прибутковості, термін окупності.

Експертиза — аналіз, дослідження, що проводиться із залученням фахівців з метою запобігання створенню об'єктів, використання яких порушує права фізичних і юридичних осіб і інтереси держави або не відповідає вимогам затверджених у встановленому порядку норм і правил.

Ефект — категорія, що характеризує перевищення результатів реалізації проекту над витратами на нього за певний період часу.

Список основної літератури

1. Корнеев В. В. Кредитні та інвестиційні потоки капіталу на фінансових ринках. — К.: НДФІ, 2003. — 376 с.
2. Костіна Н. І., Алексєєв А. А., Мельник П. В. Моделювання фінансів. — Ірпінь: Академія ДПС

- України, 2002. — 224 с.
3. Майорова Т. В. Інвестиційна діяльність. Навч. посіб. — К.: Центр навчальної літератури, 2004. — 376 с.
 4. Макконелл К. Р., Брю С. Л. Экономика. — М.: Изд-во «Республика», 1995. — 785 с.
 5. Матвієнко В. П., Матвієнко П. В. Фінансово-економічні погляди. — К.: Наукова думка, 2003. — 332 с.
 6. Мельник В. А. Ринок цінних паперів. Довідник керівника підприємства: Спец. вип. — К.: А.Л.Д., ВІРА-Р, 1998. — 560 с.
 7. Мертенс А. В. Инвестиции: Курс лекций по современной финансовой теории. — К.: Киев. инвестиц. агентство, 1997. — 416 с.
 8. Миловидов В. Д. Паевые инвестиционные фонды. — М.: Анкил; ИНФРА-М, 1996. — 416 с.
 9. Маркин Я. М. Рынок ценных бумаг России. Воздействие фундаментальных факторов. Прогноз и политики развития. — М: Альпина Паблишен, 2002. — 624 с.
 10. Мозговий О. М. Фондовий ринок: Навч. посіб. — К.: КНЕУ.—316 с.
 11. Омельченко А. В. Інвестиційне право: Навч. посібник. — К.: Атіка, 1999.— 176 с.
 12. Пересада А. А. Основы инвестиционной деятельности. — К.: ООО «Издательство Либра», 1996. — 344 с.
 13. Пересада А. А. Інвестиційний процес в Україні. — К.: Лібра, 1998. — 392 с.
 14. Пересада А. А. Управління інвестиційним процесом. — К.: Лібра, 2002. — 472 с.
 15. Пересада А. А., Майорова Т. В. Інвестиційне кредитування: Навч. посіб. — К.: КНЕУ, 2002. — 271 с.
 16. Коваленко Ю. М., Пересада А. А., Онікієнко С. В. Інвестиційний аналіз: Підручник. — К.: КНЕУ, 2003. — 485 с.
 17. Петруня Ю. Є. Непрофесійні суб'єкти ринку акцій

- України. — К.: Т-во «Знання», КОО, 1999. — 262 с.
18. Поручник А. М., Антонюк Л. Л. Венчурний капітал: зарубіжний досвід та проблеми становлення в Україні: Моногр. — К.: КНЕУ, 2000. — 172 с.
 19. Практическое руководство по трасту: Пер. 2-го англ. изд. — М.: ИНФРА-М, 1995. — 196 с.
 20. Райс Т., Коїти Б. Финансовые инвестиции и риск: Пер. с англ. — К.: Торг.-издат. бюро ВНУ, 1995. — 592 с.

Рекомендована література для поглибленого вивчення курсу «Інвестиційний менеджмент»

1. Ринок долговых ценных бумаг. Учеб. Пособ. Для вузов / А. О. Краев, Н. Н. Коньков, П. Ю. Малеев. — М.: Издательство «Экзамен», 2002. — 512 с.
2. Савчук В. П., Прилипка С. П., Величко Е. Г. Анализ и разработка инвестиционных проектов: Учеб. пособие. — К.: Абсолют-В, Эльга, 1999. — 304 с.
3. Старик Д. З. Как рассчитать эффективности инвестиции. — М.: АО «Финстатинформ», 1996. — 92 с.
4. Стешин А. П. Оценка коммерческой состоятельности инвестиционного проекта. — М.: издательско-консультационная компания «Статус-кво 97». 2001. — 280 с.
5. Татаренко Н. О., Поручник А. М. Теорії інвестицій: Навч. посіб. — К.: КНЕУ, 2000. — 160 с.
6. Федоренко В. Г. Інвестиційний менеджмент: Навч. посіб. — К.: МАУП, 1999. — 184 с.
7. Черкасов В. В. Деловой риск в предпринимательской деятельности. — К.: ООО «Издательство ЛИБРА», 1996. — 160 с.
8. Черкасов В. Е. Практическое руководство по финансово-экономическим расчетам. — М.: Метаинформ, АО

- «Консалт-банкир», 1995. —128 с.
9. Шелудько В. М. Фінансовий ринок: Навч. посіб. — К.: Знання-Прес, 2002. — 535 с.
 10. Шарп У., Александер Г., Бэйти Дж. Инвестиции: Пер. с англ. — М.: Инфра-М, 1999. —XII, 1028 с.

Проказа Т. В., Вавулін Л. С., Шаповалова І. М.
Інвестиційний менеджмент в схемах та таблицях (на допомогу студентам та магістрам денної та заочної форм навчання спеціальності «Менеджмент організацій» та «Маркетинг»). – Конспект лекцій.

В представленому посібнику комплексно викладено основні питання управління підприємством в сучасній економіці України, що відповідає структурі типової навчальної програми з інвестиційного менеджменту. Враховані вимоги нормативної програми курсу, стиль економічного мислення сучасного керівника, досвід побудови та висвітлення програмного матеріалу курсу у різних країнах та за різними науковими школами.

Навчальний посібник «Інвестиційний менеджмент» є комплексне дослідження питань інвестування та інвестиційного менеджменту, методів і способів управління інвестиційним процесом, аналізу ризиків, ефективності фінансових та реальних інвестицій в сучасній економіці.

Цей посібник є коротким викладом основ інвестиційного менеджменту.

Навчальний курс широко ілюстрований схемами, графіками, таблицями та прикладами, містить основні розрахункові моделі, використовувані в інвестиційному менеджменті.

Ключові слова: інвестиції, інвестиційна діяльність, витрати, вартість капіталу, життєвий цикл інвестиційного проекту, рентабельність капіталу.

Проказа Т. В., Вавулін Л. С., Шаповалова І. Н.
Инвестиционный менеджмент в схемах и таблицах (в помощь студентам и магистрам дневной и заочной форм обучения специальности «Менеджмент организаций» и «Маркетинг»). – Конспект лекций.

В представленном пособии комплексно изложены основные вопросы управления предприятием в современной экономике Украины, которые отвечают структуре типовой учебной программы по инвестиционному менеджменту. Учтены требования нормативной программы курса, стиль экономического мышления современного руководителя, опыт построения и освещения программного материала курса в разных странах и по разным научным школам.

Учебное пособие «Инвестиционный менеджмент» является комплексным исследованием вопросов инвестирования и инвестиционного менеджмента, методов и способов управления инвестиционным процессом, анализа рисков, эффективности финансовых и реальных инвестиций в современной экономике.

Настоящее руководство является коротким изложением основ инвестиционного менеджмента.

Учебный курс широко иллюстрирован схемами, графикой, таблицами и примерами, содержит основные расчетные модели, используемые в инвестиционном менеджменте.

Ключевые слова: инвестиции, инвестиционная деятельность, расходы, стоимость капитала, жизненный цикл инвестиционного проекта, рентабельность капитала.

Prokaza T. V., Vavulin L. S., Shapovalova I. M. Investment Management in the Charts and Tables (to Help Students and Masters of Full-time and Part-time Education of the Specialty «Management» and «Marketing»). – Lecture notes.

In the presented manual the basic questions of management an enterprise are complex expounded in the modern economy of Ukraine, which answer the structure of model on-line tutorial on an investment management. The requirements of the normative program of course, style of economic thought of modern leader, are taken into account, experience of construction and illumination of programmatic material of course in different countries and on different scientific schools.

Train aid the «Investment management» is complex research of questions of investing and investment management, methods and methods of investment process control, analysis of risks, efficiency of financial and real investments in a modern economy.

The real guidance is short exposition of bases of investment management.

An educational course is widely illustrated charts, graphic arts, tables and examples, contains basic calculation models, in-use in an investment management.

Key words: investments, investment activity, charges, cost of capital, life cycle of investment project, profitability of capital.

Навчальне видання

**ПРОКАЗА Тетяна Валентинівна
ВАВУЛІН Леонід Сергійович
ШАПОВАЛОВА Ірина Миколаївна**

ІНВЕСТИЦІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

в схемах і таблицях

(на допомогу студентам та магістрам денної та заочної
форм навчання спеціальності «Менеджмент організацій»
та «Маркетинг»)

Конспект лекцій

За редакцією авторів
Комп'ютерне макетування – Л. С. Вавулін, І. М. Шаповалова
Коректор – І. М. Шаповалова

Здано до склад. 14.05.2012 р. Підп. до дуку 13.06.2012 р.
Формат 60x84 1/16. папір офсет. Гарнітура Times New Roman
Друк ризографічний. Ум. друк. арк. 7,32. Наклад 300 прим. Зам № 211.

Видавець і виготовлювач
Видавництво Державного закладу
«Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»
вул. Оборонна, 2, м. Луганськ, 91011. Т/ф: (0642) 58-03-20.
e-mail: alma-mater@list.ru
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК №3459 від 09.04.2009 р.